

NR 3

MARZEC
XXVII (2018)

SKALPEL

BIULETYN WOJSKOWEJ IZBY LEKARSKIEJ

ISSN 1230-493x

nakład 3900 egz.

Egzemplarz bezpłatny

Sprawozdania organów WIL za 2017 r.

Szpital wojskowy w Krakowie

Gala wręczania dyplomów na UM w Łodzi

90 lat Wojskowego Instytutu Medycyny Lotniczej

Podpisanie listu intencyjnego dotyczącego współpracy 5 Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką SPZOZ i Gminy Miejskiej Kraków w zakresie realizacji zadań w ochronie zdrowia (siedziba Urzędu Miasta Krakowa, 9.11.2017 r.).

List podpisali Komendanta Szpitala płk. lek. Artur Rydzyk i Prezydent Miasta Krakowa prof. Jacek Majchrowski. W uroczystości uczestniczył Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej prof. dr. hab. Wojciech Falkowski.

SKALPEL

nr 3/2018

Rok XXVII

marzec

WYDAWCA:

Wojskowa Izba Lekarska

ul. Koszykowa 78

00-909 Warszawa

tel. (22) 621 12 11

(22) 621 04 93

tel. MON: 261/845 675

261/845 653

tel./faks MON: 261/845 580

e-mail: wojsko@hipokrates.org

www.wil.oil.org.pl

Konto WIL:

PKO BP S.A., IX O/Warszawa

50 1020 1097 0000 7802 0001 6741

redaktor naczelny:

Janusz Wasilewski

jw.medicus@interia.pl

sekretarz redakcji:

Ewa Kapuścińska

ewakapuscinska08@gmail.com

tel. (22) 621 04 93 w. 184

Rada Redakcyjna:

Jan Sapieżko

Jan Błaszczyk

Włodzimierz Aleksandrowicz

Renata Formicka

Kolegium redakcyjne:

Ewa Kapuścińska

Jacek Woszczyk

Artur Plachta

Marian Dóczyński

Konrad Maćkowiak

Fot. na I okładce:

Bogusław Świerżowski (Urząd
Miasta Krakowa)

Fot. na IV okładce:

Dariusz Kaczmarczyk

Opracowanie graficzne, łamanie:

Ewa Kapuścińska

Druk: LM Promotion

tel. 663 664 440

e-mail: biuro@lmpromotion.pl

Nakład: 3900 egz.

ISSN 1230-493x

Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i zmian redakcyjnych w nadsyłanych tekstach.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść listów do redakcji, ogłoszeń i reklam.

Spis treści nr 3/2018

Szpalta Prezesa.....	1
Posiedzenie Rady Lekarskiej WIL w dniu 26 stycznia 2018 r.....	3
Sprawozdanie Prezesa z działalności Rady Lekarskiej Wojskowej Izby Lekarskiej w 2017 r.....	6
Sprawozdanie z działalności Sądu Lekarskiego WIL za 2017 r.	10
Sprawozdanie Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej WIL za 2017 r.	11
Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej Wojskowej Izby Lekarskiej za rok 2017..	12
Projekt budżetu Wojskowej Izby Lekarskiej na 2018 r.....	13
W przeddzień 100. rocznicy powstania polskiego szpitala wojskowego w Krakowie.....	16
Uroczystości na UM w Łodzi	20
Gala wręczenia dyplomów absolwentom Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi	20
Jubileusz 90-lecia istnienia Wojskowego Instytutu Medycyny Lotniczej	22
Profesor Seweryn Gałęzowski (1801-1878) – twórca pierwszego Wydziału Lekarskiego w Meksyku	24
Pan Tadeusz, Księga XII: Kochajmy się! lub chociaż: Lubmy się!	27
Płk w st. spocz. prof. zw. dr hab. n. med. Jan Krajewski – wspomnienie	28
Płk w st. spocz. prof. zw. dr hab. n. med. Krystian Żołyński – wspomnienie ..	29
Zachowajmy Ich w naszej pamięci!.....	30
Ernesto Guevara de la Serna (Che Guevara) – lekarz, społecznik, rewolucjonista	31
Mistrzostw Europy Lekarzy w Narciarstwie Alpejskim.....	III okładka

WOJSKOWA IZBA LEKARSKA

Prezes WIL:	dr n. med. Jan Sapieżko
Wiceprezes WIL:	dr n. med. Marian Dóczyński płk dr n. med. Stefan Antosiewicz lek. Artur Plachta lek. dent. Jacek Woszczyk lek. Konrad Maćkowiak
Sekretarz WIL:	lek. dent. Marzena Mokwa-Krupowies
Zastępca Sekretarza WIL:	dr n. med. Andrzej Probuski
Skarbnik WIL:	Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej: prof. dr hab. n. med. Jan Błaszczyk
Przewodniczący Sądu Lekarskiego:	lek. Włodzimierz Aleksandrowicz
Przewodniczący Komisji Stomatologicznej:	lek. dent. Jacek Woszczyk
Przewodniczący Komisji ds. Rejestru Lekarzy, Wydawania Prawa Wykonywania Zawodu i Praktyk Lekarskich:	dr n. med. Zbigniew Zaręba

BIURO WIL

Dyrektor Biura WIL:	mgr Renata Formicka	tel. 22 621 12 11
Sekretariat Biura WIL:	Ewa Petaś	tel. 22 621 04 93 w. 179
Główna Księgowa:	mgr Dominika Salapa	tel. 22 621 04 93 w. 174
Sekretarz Sądu Lekarskiego:	mgr Bogdan Sieradzi	tel. 22 621 04 93 w. 178
Rejestr lekarzy:	mgr Sylwia Lasecka	tel. 22 621 04 93 w. 186
Doskonalenie zawodowe:	Karol Kocialkowski	tel. 22 621 04 93 w. 188
Praktyki prywatne:	mgr Patrycja Wonałowska	tel. 22 621 04 93 w. 175
Składki członkowskie:	mgr Katarzyna Stankiewicz	tel. 22 621 04 93 w. 180

Godziny pracy biura WIL: poniedziałek-piątek: 8.00-15.00

Szanowne Koleżanki i Koledzy.

Do poprzedniego numeru naszego biuletynu nie pisałem szpalki, ponieważ był to okres świąteczny i w działaniach samorządowych poza spotkaniami opłatkowymi oraz składaniem życzeń świątecznych nic specjalnego się nie działo.

Przycichła nieco sprawa protestów młodych lekarzy, obecnie trwa dalszy etap protestu polegający na wypowiadaniu klauzuli „opt-out” zarówno przez lekarzy rezydentów jak i specjalistów, co ma uświadomić decydentom słabość systemu ochrony zdrowia. Bardzo różnie to wygląda w różnych województwach i różnych ośrodkach leczniczych. Ten problem generalnie nie istnieje w naszych placówkach, podległych ministrowi obrony narodowej.

Dużym echem odbiła się w środowiskach medycznych zmiana na stanowisku ministra zdrowia. Odwołanego ze stanowiska ministra Konstantego Radziwiłła zastąpił kardiolog prof. Łukasz Szumowski – nowy minister, nowe nadzieje, co będzie czas pokaże. Póki co na styczniowym posiedzeniu Naczelnej Rady Lekarskiej, Pan Minister nic konstruktywnego nie zaproponował, deklarował współpracę z samorządem lekarskim i powiedział, że na razie zapoznaje się z dokumentami oraz pracą resortu. Zapowiedział swój udział w najbliższym lutym posiedzeniu Naczelnej Rady Lekarskiej.

Członków naszej izby objęła kolejna zmiana na stanowisku ministerialnym, a mianowicie, odwołanego ministra obrony narodowej Antoniego Macierewicza, zastąpił dotychczasowy minister spraw wewnętrznych i administracji Mariusz Błaszczak, który na stanowisko Sekretarza Stanu, odpowiedzialnego za wojskową służbę zdrowia, powołał pana Sebastiana Chwałka. Też można byłoby powiedzieć – nowi przełożeni, nowe nadzieje.

W dniach 18-20 stycznia odbyło się wyjazdowe posiedzenie

Konwentu Prezesów w Krakowie, połączone z VI Forum Prawniczo-Medycznym, podczas którego poruszono bardzo ważne dla środowiska medycznego i samorządu lekarskiego aspekty prawne. W dniu 19 stycznia w Teatrze Stu w Krakowie odbyła się bardzo uroczysta gala, zorganizowana przez Okręgową Izbę Lekarską z okazji Jubileuszu 125-lecia Samorządu Lekarskiego w Krakowie. Głównym celebrantem uroczystości był Prezes Okręgowej Izby Lekarskiej w Krakowie prof. Andrzej Matyja, który w wystąpieniu podsumował swoją działalność na stanowisku Prezesa przez dwie kadencje. Uroczystości swoją obecnością zaszczytili znamienici goście, pomijając już wszystkich Prezesów Izb Okręgowych czy Prezesa NIL Macieja Hamankiewicza, władze miasta, województwa, duchowieństwa, samorządu terytorialnego oraz samorządów zawodowych innych korporacji, nie tylko medycznych.

O ile w poprzednim okresie w pracy samorządu nic specjalnego się nie działo, to w ostatnim czasie całe środowisko lekarskie żyło akcją protestacyjną młodych lekarzy zrzeszonych w Stowarzyszeniu Lekarzy Rezydentów, która rozpoczęła się strajkiem głodowym w Warszawie na początku października, po czym rozszerzyła się na teren całego kraju. Wszystkie organizacje samorządowe zrzeszające zawody medyczne, związki zawodowe oraz różnego rodzaju stowarzyszenia pacjentów poparły protest, w którym młodzi lekarze domagali się zwiększenia dofinansowania w ochronie zdrowia. Odbiło się to szerokim echem w światowych organizacjach lekarskich. Podczas 207 Sesji Rady Światowego Stowarzyszenia Lekarskiego (World Medical Association, WMA), która odbyła się w Chicago, w dniach 11-14 października, podjęta została nadzwyczajna rezolucja w tej sprawie. Zbulwersowało to nieco naszego ministra zdrowia Konstantego Radziwiłła,

który skierował list do Prezesa NIL Macieja Hamankiewicza, w którym między innymi złożył rezygnację z członkostwa w Naczelnej Radzie Lekarskiej. W tym celu na wniosek Prezydium NRL, zostało zwołane nadzwyczajne posiedzenie NRL w dniu 27 października, poświęcone protestowi lekarzy, podczas którego przyjęto rezygnację Pana Ministra z pracy w Naczelnej Radzie Lekarskiej. Szerzej o działaniach Naczelnej Rady Lekarskiej w kontekście protestu lekarzy znajdziecie Koleżanki i Koledzy w ostatnich wydaniach „Gazety Lekarskiej”.

W dniu 12 stycznia w Auli 1000 Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, odbyła się wielka, wspaniała uroczystość, nieco przypominająca dawne czasy naszej Alma Mater, wręczenia dyplomów ubiegłorocznym absolwentom Wydziału Wojskowo-Lekarskiego UM. Głównym celebrantem uroczystości był nasz Kolega, Dziekan Wydziału Wojskowo-Lekarskiego UM prof. Jurek Olszewski. Podczas uroczystości, uchwałą Rady Lekarskiej WIL, trzech najlepszych absolwentów, którzy uzyskali najwyższą średnią z egzaminów, ze wszystkich lat studiów, zostało uhonorowanych Statuetkami WIL Są to nasi nowi członkowie: kolega ppor. lek. Adam Stemplewski, który uzyskał średnią ocen – 4,59 oraz koleżanki – ppor. lek. Dorota Pytlarczyk-Tchórzewska

(średnia 4,56) i ppor. lek. Anna Kucner (średnia 4,54). Kolega Adam Stemplewski, jako prymus został wyróżniony nagrodą pieniężną, ufundowaną przez WIL, którą wręczono uroczystie w dniu 26 stycznia podczas posiedzenia Rady Lekarskiej WIL. W czasie tej podniosłej chwili gratulacje koledze A. Stemplewskiego złożył osobiście Dyrektor Departamentu Wojskowej Służby Zdrowia MON gen bryg. dr Stanisław Żmuda oraz pozostali członkowie Rady. Wyróżnionym koleżankom i koledze serdecznie z tego miejsca gratuluję i życzę wszelkich sukcesów w życiu prywatnym, zawodowym oraz w służbie dla dobra naszej ojczyzny.

W pracy Wojskowej Izby Lekarskiej odbywały się planowe posiedzenia Rady WIL, podczas których skupiono się na pracach statutowych samorządu oraz na przygotowaniu do XXXVI Zjazdu Lekarzy WIL. W dniu 22 grudnia odbyło się uroczyste przedsięwzięcie posiedzenie Rady WIL, do uczestnictwa w którym za-

prosiłiśmy naszych dwóch wspaniałych kolegów, prof. Wiesława Jędrzejczaka i dr, Włodzimierza Kuźmę – naszego gospodarza, Dyrektora CePeLek, na terenie której mieści się nasza siedziba, autora wielu artykułów publikowanych na łamach naszego biuletynu „Skalpel”. Spotkanie z prof. W. Jędrzejczakiem, aktywnym działaczem naszego samorządu, wspaniałym kolegą i naukowcem światowej sławy związane było z promocją wydanej niedawno książki pt. „Wiesław Jędrzejczak – Pozytywista do szpiku kości” autorstwa Justyny Wojtecsek (wydawnictwo Studio Emka). W swoim wystąpieniu prof. W. Jędrzejczak, nawiązując do wydanej książki, w charakterystyczny dla siebie sposób, przedstawił aktualną sytuację polskiej transplantologii szpiku i swój skromny, Jego zdaniem, udział w uzyskaniu przez Polskę drugiej pozycji pod względem liczby dokonywanych przeszczepów szpiku wśród państw Europy. Po czym odbyło się wspólne spotkanie

opłatkowe wszystkich uczestników posiedzenia.

W tym miejscu chciałem serdecznie podziękować kolegom z Komisji Wyborczej WIL, a w szczególności jej Przewodniczącemu kol. Arturowi Płachcie. Równie serdecznie chciałem podziękować Kolegom z Marynarki Wojennej, swoim wyborcom, którzy mi zaufali i wybrali mnie jako swojego przedstawiciela na XXXVI Zjazd Lekarzy WIL.

Szanowne Koleżanki i Koledzy,

Kiedy piszę te słowa, niektórzy z Was jeszcze odpoczywają ze swoimi pociechami lub wnukami, korzystając z pięknej zimowej aury w kraju czy też za granicą, wobec powyższego życzę miłego wypoczynku i szczęśliwego powrotu do domu i pracy.

Prezes
Wojskowej Izby Lekarskiej
dr n. med. Jan SAPIEŻKO

6 lutego 2018 r.

1%

Szanowni Państwo!

W odpowiedzi na nasz apel z poprzedniego numeru „Skalpela” o przesyłanie danych dotyczących osób chorych, którym poprzez przekazanie 1% podatku można będzie pomóc otrzymaliśmy prezentowany poniżej list.

(red.)

Zgierz, dnia 25.01.2018 r.

Koleżanki i Koledzy

Jestem emerytowanym wojskowym lekarzem, mam 60 lat. Choruję na stwardnienie rozsiane od 20 lat (postać przewlekłe postępująca). Obecnie mam niedowład cztero-kończynowy, poruszam się na wózku inwalidzkim z pomocą opiekuna.

*Jestem członkiem Polskiego Towarzystwa Stwardnienia Rozsianego Oddział w Łodzi i zwracam się z prośbą o przekazanie 1% należnego podatku na konto tej organizacji **KRS 0000049771** z dopiskiem **Jerzy Mikołajczyk**.*

Środki te są mi potrzebne przede wszystkim na rehabilitację i udział w turnusach rehabilitacyjnych. W moim przypadku pozostała mi tylko ta forma leczenia.

Będę wdzięczny za każdą formę wsparcia.

Z wyrazami szacunku
Jerzy MIKOŁAJCZYK

Posiedzenie Rady Lekarskiej WIL

w dniu 26 stycznia 2018 r.

W styczniowym posiedzeniu Rady Lekarskiej WIL, otworzonym przez prezesa RL WIL Jana Sapieżko, uczestniczyło 18 członków rady oraz dyrektor Biura WIL Renata Formicka, mecenas Andrzej Niewiadomski i Karol Kociałkowski, który posiedzenie protokołował.

Po otwarciu posiedzenia i przedstawieniu porządku obrad prezes RL WIL w towarzystwie gen. bryg. dr. n. med. Stanisława Żmudy, dyrektora Departamentu Wojskowej Służby Zdrowia MON złożył gratulacje nowemu członkowi WIL ppor. lek. med. Adamowi Stemplewskiemu, absolwentowi Wydziału Wojskowego-Lekarskiego Łódzkiego Uniwersytetu Medycznego za osiągnięcie wysokiej średniej ocen (4,59) z tytułu ukończenia w 2017 roku studiów. Po przyjęciu gratulacji młody adept sztuki lekarskiej podziękował RL za przyznane wyróżnienie i serdeczne życzenia pomyślności w trudnej codziennej pracy lekarza jak i sukcesów naukowych.

Po przyjęciu porządku obrad przez członków RL Prezes złożył sprawozdanie ze swojej działalności od ostatniego posiedzenia. W tym okresie uczestniczył w posiedzeniu NRL zdominowanym sprawami administracyjnymi. W posiedzeniu tym uczestniczył nowo mianowany minister zdrowia prof. dr hab. n. med. Łukasz Szumowski, który złożył deklarację współpracy z NRL i poinformował radę, że aktualnie nie podejmuje żadnych decyzji ponieważ jest w trakcie zapoznawania się z obowiązkami. Natomiast obrady Konwentu Prezesów OIL dotyczyły tematyki wprowadzenia od lipca br. funkcjonowania elektronicznych zwolnień lekarskich, oraz medyczno-prawnych aspektów wymawiania przez lekarzy klauzuli opt-out oraz decyzji oil w sprawie zawieszenia członkom oil prawa wykonywania zawodu.

Kolejny punkt posiedzenia dotyczył przedstawionego RL WIL przez Przewodniczącego Komisji Orzekającej kol. M. Goniewicza projektu uchwały w sprawie zawieszenia lekarzowi członkowi WIL prawa wykonywania zawodu. Uchwałę nr 3553/18/VII RL WIL przyjęła jednogłośnie.

Przewodniczący Komisji ds. Rejestru Lekarzy, Wydawania PWZ i Praktyk Lekarskich kol. Zbigniew Zaręba w kolejnym punkcie wystąpienia przedstawił wniosek lek. Jarosława Zagórskiego o wydanie zaświadczenia o posiadaniu prawa do udzielania świad-

„Można odejść na zawsze, by stale być blisko”

ks. J. Twardowski

*Wyrazy szczerego współczucia z powodu tragicznej śmierci
Ojca i Ciotki.*

Ordynatorowi

kmdr. por. lek. Robertowi Kozłowskiemu

*składa zespół koleżanek i kolegów oraz współpracownicy
Oddziału Chirurgii Ogólnej i Onkologicznej
7 Szpitala Marynarki Wojennej w Gdańsku*

*Z głębokim żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość,
że w dniu 5.01.2018 r.*

odszedł od nas na zawsze, na wieczny dyżur

plk rez. prof. zw. dr hab. n. med. Krystian ŻOŁYŃSKI

*wieloletni Kierownik Kliniki Chirurgii Urazowej i Ortopedii WAM
i Uniwersytetu Medycznego w Łodzi*

*człowiek wielkiego serca, wspaniały lekarz i nauczyciel,
wychowawca wielu pokoleń lekarzy wojskowych,
ortopedów, specjalistów rehabilitacji i fizjoterapii*

*Składamy kondolencje i wyrazy szczerego współczucia
Rodzinie i najbliższym.*

Cześć Jego Pamięci.

Prezes i Rada Lekarska Wojskowej Izby Lekarskiej w Warszawie

*Śmierć stawia nas w obliczu bezsilności,
która obezwładnia i zabiera w nieznanie.
A kiedy pojawia się kradnąc ukochaną osobę,
przeszywa serce nieuleczalnym bólem
i odznacza w nim swoje piętno.*

*Prezesowi Dolnośląskiej Rady Lekarskiej
dr. n. med. Pawłowi Wróblewskiemu,
lek. Annie Wróblewskiej
oraz Rodzinie i Bliskim
w związku z tragiczną śmiercią*

Syna Piotra

*z niewypowiedzianym żalem
składamy
wyrazy głębokiego współczucia.*

*Dolnośląska Rada Lekarska,
Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej DIL
i zastępcy OROZ DIL,
przewodniczący Okręgowego Sądu Lekarskiego DIL
i członkowie OSŁ DIL
oraz dyrektor i pracownicy Biura DIL*

czeń zdrowotnych w zakresie poz.
– wniosek przyjęty jednogłośnie.

Kol. Z. Zaręba wystąpił również o podjęcie przez RL WIL 33 uchwał w sprawie dokonania wpisów do rejestru indywidualnych praktyk lekarskich i indywidualnych praktyk specjalistycznych oraz 38 uchwał o skreślenie z rejestru indywidualnych praktyk lekarskich i indywidualnych praktyk specjalistycznych.

Rada Lekarska zaakceptowała te wnioski i podjęła stosowne uchwały (od **nr 3482/18/VII do nr 3552/18/VII**).

W punkcie posiedzenia dotyczącym wytypowania przedstawicieli WIL do komisji konkursowych kol. K. Maćkowiak wystąpił o rozpatrzenie przez RL wniosków o wytypowanie przedstawicieli WIL do komisji konkursowych:

- na stanowisko Pielęgniarki Oddziałowej w Klinicznym Oddziale Dermatologiczno-Wenerologicznym oraz Klinicznym Oddziale Ginekologii Onkologicznej w 4 WSzKzP we Wrocławiu

- na stanowisko Pielęgniarek Oddziałowych Oddziału Chirurgicznego i Anestezjologii i Intensywnej Terapii w SPZOZ MSWiA we Wrocławiu,
- na stanowisko Zastępcy Dyrektora do spraw leczenia w WSPL SPZOZ Bielsko-Biała,
- na stanowiska Pielęgniarek Oddziałowych: Chirurgii, Ortopedii, Chorób Zakaźnych, Urologii, Rehabilitacji, Kardiologii, Onkologii, Anestezjologii i Intensywnej Terapii w Szpitalu Wojewódzkim im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Łomży,
- na stanowiska Pielęgniarek Oddziałowych: Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej, Chorób Wewnętrznych z pododdziałem Hematologicznym, Kardiologii, Neonatologii z pododdziałem Patologii Noworodka.

Rada Lekarska zaakceptowała uzgodnione wcześniej wraz z wyrażoną osobiście akceptacją kandydatury lekarzy członków WIL w osobach lekarzy: kol. Czesława Muczyńskiego, kol. Jana Błocha,

kol. Sławomira Sapieżki, kol. Andrzeja Wolskiego.

Kolega Stanisław Antosiewicz przewodniczący Komisji Kształcenia i Doskonalenia Zawodowego Lekarzy i Lekarzy Dentystów WIL w punkcie dotyczącym podjęcia uchwał w sprawie zwrotu kosztów lekarzom i lekarzom dentystom członkom WIL za uczestnictwo w kongresach, konferencjach i kursach doskonalących omówił 17 wniosków i zaproponował podjęcie stosownych uchwał. Rada Lekarska nie zawsze jednomyślnie, przy pojedynczych głosach sprzeciwu i wstrzymujących się podjęła uchwały (**od nr 3554/18/VII do nr 3570/18/VII**).

Kontynuując swoje wystąpienie kol. S. Antosiewicz zwrócił się do RL o podjęcie decyzji o przyjęciu Sprawozdania z Działalności Komisji Kształcenia i Doskonalenia Zawodowego oraz Ośrodka Doskonalenia Zawodowego Lekarzy i Lekarzy Dentystów za 2017 r., a także o rozpatrzenie trzech wniosków nadesłanych przez: Kierownika Centrum Kształcenia Podyplomowego, Doskonalenia Zawodowego i Symulacji Medycznej (CKPDZiSM) WIM oraz Dyrektora Zakładu Bioetyki i Prawa Medycznego WIM o akceptowanie przez Radę Lekarską WIL liczby punktów edukacyjnych proponowanych przez Komisję Kształcenia i Doskonalenia Zawodowego WIL na podstawie wniosków tych podmiotów dotyczących:

- kursu doskonalącego pt. „Hospital Trauma Course”, który ma być przeprowadzony w dniach 13 - 15 lutego 2018 r. w WIM w Warszawie;
- 9 kursów doskonalących (na zlecenie WIL) nt:
 - „ACLS – zaawansowane zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych – kurs AHA”, które przeprowadzone będą w dniach: 8-9 marca, 19-20 kwietnia, 21-22 maja

Prezes RL WIL w towarzystwie gen. bryg. dr. n. med. Stanisława Żmudy złożył gratulacje nowemu członkowi WIL ppor. lek. med. Adamowi Stemplewskiemu, absolwentowi Wydziału Wojskowego-Lekarskiego Łódzkiego UM

i 7-8 czerwca 2018 r. w WIM w Warszawie, (9 pkt. edukacyjnych za każdy kurs);

- „BLS – podstawowe zabiegi resuscytacyjne z wykorzystaniem automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED)”, który przeprowadzony zostanie w dniu 18 marca 2018 r. przez WIM w Warszawie (6 pkt. edukacyjnych);

- „Diagnostyka ultrasonograficzna w stanach nagłych”, który przeprowadzony zostanie w dniu 25 czerwca 2018 r. przez WIM w Warszawie (9 pkt. edukacyjnych);

„Działania medyczne w sytuacji aktów terroru”, który przeprowadzony zostanie w dniach 28-29 czerwca 2018 r. przez WIM w Warszawie (12 pkt. edukacyjnych).

- „Profesjonalny zespół urazowy”, który przeprowadzony zostanie w dniach 23-24 kwietnia i 14-15 czerwca 2018 r. przez WIM w Warszawie (11 pkt. edukacyjnych za kurs);

- 28 kursów doskonalących, zaplanowanych na 2018 r. przez CKPDZISM WIM:

- „ACLS – zaawansowane zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych – kurs AHA”, które przeprowadzone będą w dniach 5-6 marca, 16-17 kwietnia, 21-22 maja, 24-25 maja, 19-20 września i 7-8 listopada 2018 r. w WIM w Warszawie (9 pkt. za kurs),

- „BLS – podstawowe zabiegi resuscytacyjne z wykorzystaniem automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED)”, który przeprowadzony zostanie w dniach: 19 czerwca i 7 grudnia 2018 r. przez WIM w Warszawie (6 pkt. za kurs),

- „Combat Medical First Responder (CMFR)”, który przeprowadzony zostanie

w dniach: 26-30 marca i 8-12 października 2018 r. przez WIM w Warszawie (45 pkt. za kurs),

- „Combat Trauma Management (CTM)”, który przeprowadzony zostanie w dniach: 21-30 maja i 5-14 listopada 2018 r. przez WIM w Warszawie (54 pkt. za kurs),

- „Diagnostyka ultrasonograficzna w stanach nagłych”, który przeprowadzony zostanie w dniach: 12 marca, 7 maja 14 września i 12 listopada 2018 r. przez WIM w Warszawie (9 pkt. za kurs),

- „Hospital Trauma Advanced Course”, który przeprowadzony zostanie w dniach: 22-23 lutego, 11-12 czerwca, 24-25 września, i 26-27 listopada 2018 r. przez WIM w Warszawie (7 pkt. za kurs),

- „Hospital Trauma Basic Course”, który przeprowadzony zostanie w dniach: 19-20 lutego, 12-13 kwietnia, 4-5 października i 13-14 grudnia 2018 r. przez WIM w Warszawie (12 pkt. za kurs),

- „Pre-Hospital Trauma Course”, który przeprowadzony zostanie w dniach: 5-6 kwietnia i 8-9 października 2018 r. przez WIM w Warszawie (11 pkt. za kurs);

- II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowo-Szkoleniowej Młodych Lekarzy Sił Zbrojnych nt: „Doskonalenie zawodowe lekarzy oraz Odpowiedzialność lekarzy w służbie wojskowej”, która przeprowadzona została w dniu 24 stycznia 2018 r. w WCKMed w Łodzi (5 pkt. za kurs).

Decyzja w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Komisji Kształcenia jak i wnioski o przyznanie punktów edukacyjnych zostały zaakceptowane przez RL WIL.

Sprawy finansowe stanowiące kolejny punkt posiedzenia omówił

skarbnik WIL kolega A. Probucki. Skarbnik przedstawiając RL wniośki, zwrócił się do Rady Lekarskiej o podjęcie stosownych uchwał w następujących sprawach:

- przeprowadzenia audytu finansowego WIL za rok 2017 r.,
- zwrotu utraconych zarobków z tytułu udziału w posiedzeniu RL WIL.

- przyznania zapomogi na pokrycie kosztów leczenia członkowi WIL.

- przyznania wsparcia finansowego na uroczystość obchodów 50-letniej ukończenia studiów V Kursu WAM.

- przyznanie wsparcia finansowego na XIV Spęd Ciemiorków.

Rada Lekarska pozytywnie zaakceptowała wnioski skarbnika i wydała stosowne uchwały (**od nr 3573/18/VII do nr 3577/18/VII**).

W części posiedzenia sprawy różne i wolne wnioski Prezes RL WIL wspominał o przekazaniu Dyrektor Wojskowego Instytutu Medycyny Lotniczej Pani płk dr hab. n. med. Ewelinie Zawadzkiej-Bartczak, Dyrektor Wojskowego Instytutu Medycyny Lotniczej adresu okolicznościowego wraz ze statuetką Asklepiosa w związku z jubileuszem 90-lecia WIML. W imieniu Rady Lekarskiej WIL adres i statuetkę wręczył kol. Janusz Wasilewski.

W wolnych wnioskach redaktor naczelny „Skalpel” zwrócił się do RL z wnioskiem o przyznanie gratyfikacji pieniężnej, jako formy podziękowania dla wieloletniego przyjaznego redakcji i dostarczającego wielokrotnie ciekawe artykuły dotyczące historii medycyny tym wojskowej historykowi Panu docentowi Witoldowi Lisowskiemu.

Po omówieniu spraw różnych i wolnych wnioskach stanowiących końcowy punkt posiedzenia Prezes RL WIL Jan Sapieżko zamknął posiedzenie RL WIL.

J. W.

Sprawozdanie Prezesa RL WIL z działalności Rady Lekarskiej Wojskowej Izby Lekarskiej w 2017 roku

W 2017 roku odbyło się 10 posiedzeń Rady Lekarskiej oraz 4 posiedzenia Prezydium Rady Lekarskiej Wojskowej Izby Lekarskiej. Na posiedzeniu w dniu 22 grudnia 2017 roku podjęto uchwałę w sprawie terminów posiedzeń Rady Lekarskiej/Prezydium WIL w 2018 r.

Podczas posiedzeń Rada Lekarska WIL podjęła łącznie 877 uchwał, w tym 7 uchwał organizacyjnych, 162 – w sprawach finansowych, 1 – dotyczące kształcenia, 583 – w sprawach wpisania praktyk do rejestru, zmian w rejestrze i skreśleń praktyk lekarskich, 121 – dotyczących rejestru lekarzy, 2 uchwały związane z wyborami, 1 dotyczącą orzekania w przedmiocie niezdolności lekarza do wykonywania zawodu. Wydano 583 zaświadczenia o wpisie do rejestru praktyk lekarskich, 5 zaświadczeń uprawniających do pracy w charakterze lekarza POZ oraz 27 zaświadczeń uprawniających do podjęcia pracy w krajach Unii Europejskiej.

Rada Lekarska WIL zaopiniowała 6 kandydatów na stanowiska kierownicze w wojskowej służbie zdrowia, 4 na konsultanta wojewódzkiego w dziedzinach: otolaryngologii, chirurgii plastycznej, psychiatrii dzieci i młodzieży, epidemiologii oraz 5 kandydatów na biegłego sądowego przy Sądzie Okręgowym w Elblągu, 1 przy Sądzie Okręgowym w Łodzi, 5 przy Sądzie Okręgowym w Warszawie, 1 przy Sądzie Okręgowym w Sieradzu. Delegowano 20 przedstawicieli WIL do komisji konkursowych w zakładach opieki zdrowotnej głównie wojskowych.

Realizowano różne formy pomocy członkom WIL i ich rodzinom,

w tym wypłacono 18 zapomóg w związku ze śmiercią członków WIL, na kwotę 39.600,- zł, udzielono wsparcia finansowego 4 lekarzom znajdującym się w trudnej sytuacji zdrowotnej na kwotę 7.600,- zł.

Rada Lekarska WIL w okresie sprawozdawczym wspierała finansowo uczestnictwo członków WIL w siedmiu ważnych imprezach sportowych, przeznaczając na ten cel kwotę 12.422,- zł.

W ostatnim roku VII kadencji Rady Lekarskiej WIL Komisja Kształcenia i Doskonalenia Zawodowego przy pomocy Ośrodka Doskonalenia Zawodowego lekarzy i lekarzy dentyków kontynuowała swoje priorytetowe zadanie dotyczące intensywnego działania zmierzającego do ustawicznego kształcenia podyplomowego (szkolenia kursowego) lekarzy/lekarzy dentyków na podstawie kolejno znowelizowanej w marcu 2017 r. uchwały zjazdowej w sprawie dofinansowania kosztów kształcenia i doskonalenia zawodowego lekarzy i lekarzy dentyków, członków Wojskowej Izby Lekarskiej oraz podmiotów do prowadzenia tego kształcenia.

Komisja przedstawiła Radzie Lekarskiej WIL łącznie 156 wniosków wniesionych przez 91 lekarzy, członków WIL tj. o 117 wniosków więcej niż w 2016 r. - stanowi to wzrost o 400% w stosunku do poprzedniego roku. W tej liczbie 21 lekarzy, członków WIL wykorzystało roczny limit dofinansowania kształcenia podyplomowego w wysokości do 3.000,- zł. Wnioski te dotyczyły refundacji kosztów uczestnictwa w różnych formach kształcenia podyplomowego, do których zaliczyć należy:

- kursy doskonalące i szkolenia,
 - konferencje i zjazdy
- oraz
- przedsięwzięcia związane z uzyskaniem stopnia naukowego doktora nauk medycznych na łączną kwotę ponad 166 tysięcy złotych tj. więcej o ponad 86 tysięcy w stosunku do 2016 r. Przedstawione wyżej wnioski RL WIL rozpatrzyła pozytywnie w 100%.

W minionym roku Ośrodek Doskonalenia Zawodowego WIL (ODZ WIL) po raz kolejny zamknął pełny roczny cykl szkoleniowy, w którym zorganizował na bazie Centrum Kształcenia Podyplomowego, Doskonalenia Zawodowego i Symulacji Medycznej (CKPDZiSM) WIM siedem edycji kursów doskonalących dla lekarzy – członków WIL z nw. tematów:

- a) ACLS – zaawansowane zabiegi resuscytacyjne u osób dorosłych – 6 edycji;
- b) Profesjonalny zespół urazowy – 2 edycje.

W przedsięwzięciach dydaktycznych realizowanych w ramach 8 edycji na bazie CKPDZiSM WIM odbyło przeszkolenie dalszych 38 członków WIL, na kwotę ponad 24 tysiące złotych.

Komisja wnioskowała także o dofinansowanie 4 konferencji naukowo – szkoleniowych prowadzonych przez 4 podmioty lecznicze na kwotę 15 tysięcy zł. również i te wnioski znalazły przychylność u członków RL WIL.

Łączna kwota wydatkowana przez WIL na cele związane z kształceniem podyplomowym i doskonaleniem zawodowym lekarzy i lekarzy dentyków wyniosła

niedługo ponad 200 tysięcy złotych.

W porównaniu do 2016 r. wydatki na kształcenie podyplomowe lekarzy i lekarzy dentystów zwiększyły się o prawie 29 tysięcy złotych.

Dofinansowano spotkania dla lekarzy emerytów i rencistów w kilku największych ośrodkach wojskowej służby zdrowia na łączną kwotę 3.000,00 PLN.

Współfinansowano obchody jubileuszowe szpitali wojskowych i innych jednostek organizacyjnych wojskowej służby zdrowia, oraz inne takie jak: dofinansowanie „Lekarza Wojskowego, Stowarzyszenia Absolwentów WAM, wydawnictw książkowych na łączną kwotę 48.996,00 PLN.

Członkowie Komisji Stomatologicznej WIL, wraz z jej przewodniczącym lek. dent. J. Woszczykiem uczestniczyli w 2017 roku w wielu ważnych przedsięwzięciach. Należały do nich:

1. Współorganizacja VIII Łódzkich Spotkań Stomatologicznych Słok 22-24.09.2017 r.
2. Uczestnictwo, jako wykładowcy i uczestnicy sesji samorządowej na zaproszenie KS OIL w Warszawie, w III Mazowieckich Spotkaniach Stomatologicznych w Jachrance 9-10.06.2017 r.
3. Uczestnictwo w Konferencji Naukowo-Szkoleniowej w Rytrze, 27-29.10. 2017 r. na zaproszenie OIL w Krakowie.

Rok 2017 był kolejnym okresem intensywnych zmian prawa medycznego. Realizując ustawowy obowiązek samorządu zawodowego lekarzy i lekarzy dentystów w zakresie opiniowania aktów prawnych, dotyczących ochrony zdrowia i wykonywania zawodu lekarza, Rada Lekarska uczestniczyła w procesie uzgadniania lub opiniowania projektów nowych albo nowelizowanych ustaw a także aktów wykonawczych, wydawanych na ich podstawie.

Do istotnych regulacji należały m.in.:

- **ustawa z dnia 27 października 2017 r. o podstawowej opiece zdrowotnej** (Dz. U. poz. 2217). Weszła ona w życie w dniu 1 grudnia 2017 r. Jest to całkowicie nowa regulacja, która na poziomie ustawowym unormowała cele i organizację podstawowej opieki zdrowotnej oraz zasady zapewnienia odpowiedniej jakości świadczeń opieki zdrowotnej w tym zakresie. Ustawa ta zastąpiła rozrzucone i na niższym poziomie usytuowane przepisy, regulujące dotychczas tę problematykę. W założeniu projektodawców ma ona wale nie przyczynić się do nadania podstawowej opiece zdrowotnej innej, ważkiej roli w koordynacji opieki zdrowotnej nad świadczeniobiorcą;
- **ustawa z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych** (Dz.U. poz. 844) doprowadziła do stworzenia tzw. Sieci szpitali. Weszła w życie 4 maja 2017 r., ale działanie sieci szpitali rozpoczęło się od 1 października 2017 r.;
- **zmiana ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty oraz ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia**, m.in. w zakresie nowej wersji prawa wykonywania zawodu, wyposażenia dokumentu w mikroprocesor, co umożliwi wykorzystanie go do wielu celów np. wdrażania zapisów ustawy o systemie informacji w ochronie zdrowia;
- **ustawa z dnia 23 marca 2017 r. o zmianie ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta** oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 836). Ustawa ta m.in. nałożyła nowe zadanie na okręgowe izby lekarskie w zakresie przechowywania i udostępniania dokumentacji medycznej;

- projekt **uchwały Rady Ministrów w sprawie deregulacji obowiązku stosowania pieczęci/pieczętek przez obywateli i przedsiębiorców** (sprawa rozwojowa dotycząca m.in. obowiązku stosowania przez lekarzy i lekarzy dentystów pieczętek lekarskich);
- **rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 24 listopada 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie stażu podyplomowego lekarza i lekarza dentysty** (Dz.U. poz. 2194). Zmiany dotyczą głównie ramowych programów stażu oraz wysokości wynagrodzenia lekarzy i lekarzy dentystów odbywających staż podyplomowy;
- **rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej w sprawie szkolenia specjalizacyjnego lekarzy i lekarzy dentystów będących żołnierzami w czynnej służbie wojskowej a także pełniących służbę lub zatrudnionych w podmiotach leczniczych, dla których podmiotem tworzącym i nadzorującym jest Minister Obrony Narodowej** (aktualnie nadal będące w toku procesu legislacyjnego). Zgodnie z delegacją ustawową rozporządzenie to jest wydawane przez Ministra Obrony Narodowej po wyrażeniu opinii o jego treści przez Wojskową Radę Lekarską. Rada Lekarska Wojskowej Izby Lekarskiej wyraziła na piśmie wspomnianą opinię /po uzgodnieniu zapisów tego rozporządzenia/;
- **uchwała nr 10/17/VII Naczelnej Rady Lekarskiej z dnia 19 maja 2017 r. w sprawie przyjęcia wzoru dokumentu „Prawo wykonywania zawodu” wydawanego lekarzom i lekarzom dentystom.**

W ubiegłym roku tworzyliśmy także własne regulacje dotyczące działalności Wojskowej Izby Lekarskiej. Wśród ważniejszych należy wymienić określenie szczegółowych zasad i sposobu

przechowywania i udostępniania przez naszą izbę dokumentacji medycznej, dostarczonej do WIL po śmierci naszego członka, który prowadził indywidualną praktykę lekarską w różnych formach (uchwała nr 3383/17/VII) Rady Lekarskiej Wojskowej Izby Lekarskiej z dnia 17 listopada 2017 r. wraz z Regulaminem przechowywania i udostępniania dokumentacji medycznej w Wojskowej Izbie Lekarskiej/.

W roku 2017 Rada Lekarska podejmowała także mało radosne dla naszego samorządu decyzje na gruncie art. 12 ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentystry, dotyczące stwierdzenia dalszej możliwości wykonywania zawodu przez naszych członków ze względu na stan ich zdrowia. Mieliśmy dwie takie sprawy.

Aktywne uczestnictwo Rady Lekarskiej WIL w działalności prawotwórczej było w 2017 r. ważną dziedziną spełniania naszej misji samorządowej.

W połowie VII kadencji po sugestii Naczelnej Izby Lekarskiej powstała Komisja Historyczna WIL.

Przewodniczącym komisji został dr Kazimierz Janicki, będący jednocześnie członkiem Rady Programowej Ośrodka Badań Historycznych Naczelnej Izby Lekarskiej.

Do zadań komisji należy:

- archiwizacja i gromadzenie danych historycznych dotyczących lekarzy i samorządu lekarskiego;
 - propagowanie wiedzy historycznej o wybitnych lekarzach oraz ich osiągnięciach naukowych i medycznych i ich wkładzie w rozwój naszego kraju;
 - pielęgnowanie twórczości literackiej i pamiętnikarsko-wspomnieniowej członków izby.
- Działalność komisji skupiła się dotychczas na:

- gromadzeniu dokumentów i przygotowanie monografii na 30 – lecie działalności samorzą-

du lekarskiego Wojskowej Izby Lekarskiej;

- aktywnym udziale w ogólnopolskiej akcji ewidencjonowania miejsc i obiektów związanych z historią służby zdrowia zapoczątkowanej przez Naczelna Izbę Lekarską;
- zainicjowaniu działalności wydawniczej Wojskowej Izby Lekarskiej poprzez wydanie pamiętnika Feliksa Hahna „Hotel pod wesołym kurkiem”.

Z dniem 1 kwietnia 2013 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie wpisu do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą, zgodnie, z którym wszelkie zmiany dotyczące praktyk lekarskich (wpis do rejestru nowej praktyki, zmiana wpisu praktyki już istniejącej, wykreślenie praktyki z rejestru) jest możliwe tylko na portalu internetowym RPWDL. Początkowo dokonanie wpisu lub zmiany w praktyce zawodowej lekarza/lekarza dentystry przysparzało nie małych trudności. W chwili obecnej można by raczej powiedzieć, że jeszcze nigdy nie było tak proste. Bez wychodzenia z domu można zmienić dane swojej praktyki.

Z dniem 15 lipca 2016 roku zmieniła się ustawa o działalności leczniczej w zakresie dotyczącym m.in. zasad rejestracji praktyk lekarskich i przyniosła kolejne udogodnienia. Na tej podstawie zniesiono obowiązek przesyłania izbie, w postępowaniu rejestrowym, opinii organu sanitarnego ani dowodu zawarcia umowy ubezpieczenia OC. Konieczność zgłaszania zmian w Rejestrze Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą dotyczą, zatem sytuacji, kiedy następuje zmiana adresu praktyki w gabinetach, na wezwanie oraz w zakładach leczniczych.

Lekarze i lekarze dentyści coraz chętniej korzystają z RPWDL. Bez wątplenia jego największą zaletą

jest możliwość dokonania wymaganych zmian bez wychodzenia z domu, co w przypadku naszej izby lekarskiej jest znacznym udogodnieniem, gdyż obszarem działania Wojskowej Izby Lekarskiej jest teren całej Polski.

Warto także nadmienić, że zaświadczenia wystawiane są w postaci elektronicznej i generowane z systemu teleinformatycznego w sposób umożliwiający jego wydruk. Nie wymaga podpisu ani pieczęci. Organ prowadzący rejestr przekazuje wnioskodawcy, na adres poczty elektronicznej wskazany we wniosku, informację o wydaniu zaświadczenia oraz dane umożliwiające pobranie zaświadczenia z systemu teleinformatycznego. Nie trzeba, zatem oczekiwać na list, ponieważ cała korespondencja prowadzona jest w formie elektronicznej. W przypadku zagubienia zaświadczenia można je w każdym momencie pobrać ze strony rejestru.

Pracownicy biura WIL są w stanie udzielić niezbędnych informacji telefonicznie. Podpowiedzą, jaki następny krok należy wykonać, dlatego też wprowadzenie Rejestru Podmiotów Wykonujących Działalność Leczniczą jest niemalże przełomowym momentem w historii praktyk zawodowych izb lekarskich.

W 2017 r. w „Skalpelu” zaszły dwie zasadnicze zmiany. Od lutego funkcję redaktora naczelnego objął lek. med. Janusz Wasilewski. Dotychczasowy, wieloletni szef biuletynu lek. med. Zbigniew Ułanowski zrezygnował z tego stanowiska ze względów zdrowotnych. Za nieomal 15 lat redakcyjnej pracy bardzo serdecznie dr. Z. Ułanowskiemu dziękujemy. Mamy też nadzieję, że kontakt ze „Skalpelem” będzie miał nadal, nie tylko jako czytelnik, ale i autor.

Drugą zmianą jest zwiększenie częstotliwości wydawania „Skalpela”. Staraliśmy się dostosować ją do liczby wydawanych numerów

„Gazety Lekarskiej”. W 2017 r. wydaliśmy 8 numerów (numery 2, 3, 4, 5/6, 7/8, 9, 10/11, 12/1), w tym 3 tzw. numery podwójne (obejmujące dwa kolejne miesiące), o objętości 32 stron; pozostałe numery zawierały 24-32 stron. W 2018 r. planujemy wydać 10 numerów, w tym dwa numery „podwójne” – w miesiącach letnich lipiec-sierpień (nr 7/8) oraz w okresie świątecznym, grudzień 2018-styczeń 2019 (nr 12/2018-1/2019). W pozostałym okresie „Skalpel” będzie wydawany co miesiąc.

Podstawowym celem wydawania biuletynu jest przekazywanie członkom WIL informacji o działalności Rady Lekarskiej WIL oraz pozostałych organów izby, publikacja ważniejszych uchwał RL WIL, apeli, komunikatów i informacji komisji problemowych WIL. Dzięki „Szpalcie Prezesa” czytelnicy mają okazję zapoznać się z działalnością Prezesa RL WIL, współpracą z NIL oraz zdaniem Rady na temat bieżących wydarzeń w służbie zdrowia. Rok 2017 był rokiem wyborczym delegatów na Zjazd Lekarzy WIL, zamieszczane więc były na bieżąco informacje z poszczególnych etapów wyborów.

„Skalpel” tworzony jest w dużej części przez czytelników. Głównie przesyłają oni wspomnienia o zmarłych kolegach, sprawozdania ze spotkań absolwentów WAM i konferencji, pikników naukowych, w których brali udział, informacje o nowościach medycznych, recenzje książek związanych z medycyną wojskową, zarówno dotyczących współczesności, jak i historycznych. Historia zajmuje ważne miejsce wśród skalpelowych artykułów. W grudniu 2017 r. rozpoczęliśmy publikację przygotowany przez historyka dr hab. Witolda Lisowskiego cyklu „W 100-lecie Niepodległości”, w którym autor prezentuje m.in. postacie lekarzy dbających o zachowanie polskości w trudnych latach rozbiorów Polski. Seria ta będzie kontynuowana

w bieżącym roku. Nie zrezygnowaliśmy z rozpoczętego w 2016 r. działu „Sylwetki lekarzy”, w których w formie wywiadów lub wspomnień napisanych przez lekarzy wojskowych. Niestety nie są one publikowane w każdym numerze, z różnych powodów – m.in. braku miejsca w numerach, czy też niedostatecznej liczby nadsyłanych wspomnień. W dalszym ciągu zamieszczane są pod artykułami notki o autorach, nie pod każdym, gdyż nie są powtarzane informacje, które były podawane wcześniej. Liczba osób współpracujących z naszym pismem jest nie nazbyt liczna, nad czym redakcja boleje i konsekwentnie zachęca czytelników do współpracy. Ważne są również głosy krytyczne, dzięki którym do redakcji docierają informacje, co się czytelnikom nie podoba, co ich oburza oraz daje szansę redakcji na zaprezentowanie swojego stanowiska w kontrowersyjnych kwestiach.

Po raz kolejny wraz z wysłanym w grudniu numerem otrzymaliście Państwo trójdzielnny kalendarz ścienny na 2018 rok.

„Skalpel” rozsyłany jest bezpłatnie do członków WIL oraz innych izb lekarskich, niektórych bibliotek (zgodnie z ustawą o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych – Dz.U. 1996, Nr 152, poz. 722), autorów niebędących członkami izby itp. Poza tym dostępny jest na stronie internetowej WIL (www.wil.oil.org.pl), w zakładce „Skalpel”), w formacie pdf.

Redakcja „Skalpela” zajmuje się też prowadzeniem strony internetowej WIL. Internet jest najszybciej docierającym do odbiorców medium, a więc część informacji ukazuje się wcześniej lub wyłącznie na tej platformie. Na stronie internetowej dostępne są również do pobrania różnego rodzaju dokumenty, wnioski i druki, zwłaszcza z obszaru rejestru lekarzy i praktyk lekarskich oraz Komisji Kształcenia i Doskonalenia Zawodowego.

Biuro Wojskowej Izby Lekarskiej, funkcjonowało bardzo sprawnie i bez zakłóceń realizowało wszystkie swoje zadania zapewniając sprawne działanie wszystkim organom WIL oraz komisjom problemowym, za co chciałem serdecznie podziękować wszystkim pracownikom Biura WIL.

Wojskowa Izba Lekarska, wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. liczyła 4022 członków, w tym: 3707 lekarzy, 304 lekarzy dentyistów i 11 członków posiadających podwójne prawo wykonywania zawodu. W czynnej służbie wojskowej było 947 lekarzy i 68 lekarzy dentyistów, stanowili oni 25,2 % ogółu członków WIL. Emeryci i renciści w liczbie 1980, stanowili 49,2 % ogółu członków WIL. W 2017 r. z WIL do innych OIL ubyło 9 lekarzy i lekarzy dentyistów, a w poczet członków WIL wpisanych zostało 3 lekarzy przeniesionych z innej OIL. Jedna osoba zrzekła się prawa wykonywania zawodu. W 2017 roku na wieczną służbę z naszego grona odeszło 21 członków WIL.

W 2017 roku uczestniczyłem we wszystkich posiedzeniach Konwentu Prezesów Izb Lekarskich oraz we wszystkich posiedzeniach Naczelnej Rady Lekarskiej.

Na zakończenie chciałbym serdecznie i gorąco podziękować członkom Rady Lekarskiej, za wspieranie i aktywną pracę, uczestnictwo w posiedzeniach Rady Lekarskiej WIL. Zdaję sobie sprawę z tego, że połączenie pracy zawodowej, obowiązków rodzinnych oraz organizacyjnych i społecznych w miejscu pracy a także pracy społecznej w samorządzie lekarskim jest bardzo trudne i wymaga dużego wysiłku z Waszej strony.

Prezes
Rady Lekarskiej
Wojskowej Izby Lekarskiej
dr n. med. **Jan SAPIEŻKO**

Sprawozdanie z działalności Sądu Lekarskiego Wojskowej Izby Lekarskiej w Warszawie za okres 1.01-31.12.2017 r.

W okresie sprawozdawczym do Sądu Lekarskiego Wojskowej Izby Lekarskiej (WIL) w Warszawie wpłynęło 46 spraw (w 2016 roku wpłynęło 34 sprawy).

Sąd Lekarski Wojskowej Izby Lekarskiej odbył łącznie ze sprawami z ubiegłych lat – 46 posiedzeń w 43 sprawach. Orzeczono w 25 sprawach (wnioski o ukaranie na 25 rozprawach):

- 6 kar nagany,
- 11 kar upomnienia,
- 3 umorzenia postępowania,
- 5 uniewinnienia,
- 0 w toku,
- 1 odroczone,
- w 15 sprawach podtrzymano postanowienia Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej WIL, a w jednym przypadku zwrócono akta do uzupełnienia.

W jednej sprawie SL WIL przeprowadził przesłuchanie świadków w ramach pomocy prawnej dla Kujawsko Pomorskiej Izby Lekarskiej. W 1 sprawie wydano postanowienie o tymczasowym ograniczeniu zakresu czynności w wykonywaniu zawodu lek. – oraz zakazu wykonywania badań profilaktycznych pracowników i wydawania orzeczeń lek. na okres 1 roku

Na jedno posiedzenie SL WIL nie stawiał się (bez usprawiedliwienia) Rzecznik Dolnośląskiej Izby Lekarskiej co spowodowało odwołanie rozprawy.

Przewinienia dotyczyły przeprowadzenia postępowania diagnostycznego, leczniczego i zapobiegawczego bez należytej staranności i nie poświęcenia im niezbędnego czasu oraz niewłaściwego prowadzenia dokumentacji medycznej. Tak jak w latach poprzednich dużą liczbę spraw stanowią skargi Wojewódzkich Ośrodków Medycyny Pracy na niewłaściwe postępowanie lekarzy przy wydawaniu zaświadczeń lekarskich o braku przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania pracy. Poniższa tabela pokazuje przeprowadzone przez SL WIL w 2017 r. sprawy wg specjalizacji lub rodzaju przewinienia.

Specjalizacja	Suma
anestezjologia	1

chirurgia	4
chirurgia szczękowo-twarzowa	2
interna	1
kardiologia	3
medycyna pracy	11
medycyna ratunkowa	3
ortopedia	5
otolaryngologia	1
pediatria	2
etyka	4
alkohol	1
inne	5
Suma końcowa	43

Na uwagę zasługuje co raz większy udział Rzeczników innych izb lekarskich obwiniających (wystawiających wnioski o ukaranie) lekarzy członków Wojskowej Izby Lekarskiej. Niewątpliwie jest to sprawa wymagająca rozpatrzenia ze względu merytorycznych (lekarza wojskowego powinien obwiniać rzecznik wojskowy) ale także ze względów techniczno-finansowych. Sąd Lekarski WIL odmówił dwukrotnie wypłacenia należności za prowadzenie sprawy Rzecznikom z innych izb z uwagi na inne uregulowania w naszej izbie w tej kwestii.

W dniach 17-19 maja 2017 r. odbyły się posiedzenia Wojskowego Sądu Lekarskiego w we Wrocławiu i Poznaniu. Przeprowadzono 10 spraw (6 spraw w 4 WSzK i 4 sprawy w Wojskowej Przychodni Specjalistycznej w Poznaniu). Za udzieloną pomoc w realizacji tego przedsięwzięcia pragniemy podziękować: Komentantowi 4 WSzK we Wrocławiu płk lek. Wojciechowi Tańskiemu oraz Dyrektorowi Wojskowej Przychodni Specjalistycznej SPZOZ w Poznaniu lek. med. Zdzisławowi Olejniczakowi.

Przewodniczący
Sądu Lekarskiego
Wojskowej Izby Lekarskiej
lek. **Włodzimierz ALEKSANDROWICZ**

Sprawozdanie Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Wojskowej Izby lekarskiej za rok 2017

Przedstawiam sprawozdanie obrazujące pracę Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej WIL i zespołu zastępców powołanych przez Zjazd WIL.

W okresie od 1.01.2017 r. do 31.12.2017 r. wpłynęło do Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej 66 nowych spraw do rozpatrzenia.

Z poprzedniego okresu sprawozdawczego pozostały do rozpatrzenia 24 sprawy, co oznacza, iż w sumie podczas całego roku 2017 prowadzono **90** spraw w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej.

Ich sposób załatwienia był następujący:

- Zakończono ogółem 63 sprawy.
- W 24 sprawach po przeprowadzeniu czynności wstępnych, sprawdzających wiarygodność informacji odmówiono wszczęcia postępowania wyja-

śniającego, głównie z powodu braku zasadności skargi. Stanowi to 38 %, w stosunku do liczby zakończonych spraw ogółem.

- Umożono postępowanie wyjaśniające w 16 sprawach po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, w trakcie którego zgromadzono dokumentację lekarską, uzyskano wyjaśnienia stron oraz opinie biegłych specjalistów. Stanowi to 25,4 % w stosunku do liczby zakończonych spraw ogółem.
- W 15 sprawach przedstawiono zarzuty 15 lekarzom obwinionym o niestaranność i zaniedbania w procesie leczenia chorych lub działalności profilaktycznej, sporządzono wnioski o ich ukaranie i przekazano sprawy do Sądu Lekarskiego celem rozpatrzenia. Decyzja o skierowaniu wniosku o ukaranie oparta

Lp.	Skargi dotyczą	Liczba spraw, które pozostały z okresu poprzedniego	Liczba spraw nowych, które wpłynęły	Liczba spraw wszczętych	Liczba spraw zakończonych (razem)	w tym:				Liczba zażaleń rozpoznanych przez OSL (razem)	w tym:				Liczba spraw, które pozostały na okres następny
						Postanowieniem o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego	Postanowieniem o umorzeniu postępowania wyjaśniającego	Wnioskiem o ukaranie	W inny sposób		Na odmowę wszczęcia postępowania wyjaśniającego		Na umorzenie postępowania wyjaśniającego		
											utrzymanie	uchylenie	utrzymanie	uchylenie	
1	Brak należytej staranności lekarza	23	40	42	44	15	12	11	6	10	3	-	6	1	19
2	Naruszenie tajemnicy lekarskiej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Nieetyczne zachowanie lekarza	-	14	2	9	4	4	1	-	1	1	-	-	-	5
4	Poświadczenie nieprawdy	-	3	1	3	2	-	1	-	1	1	-	-	-	-
5	Błąd organizacyjny (w tym przewinienie osób funkcyjnych)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Konflikty między lekarzami	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Przewinienie przeciwko dokumentacji medycznej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Naruszenie praw chorych psychicznie (leczenie i orzekanie)	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
9	Udział lekarzy w reklamie	-	2	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
10	Naruszenie art. 64 KEL	-	2	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
11	Inne	1	4	3	4	3	—	—	1	1	1	—	—	—	1
12	RAZEM	24	66	51	63	24	16	15	8	13	6	—	6	1	27

*wnioskami o ukaranie objęto 15 lekarzy

Sprawozdania organów WIL za 2017 r.

była o merytoryczną ocenę biegłych powołanych do opracowania opinii specjalistycznej lub dokumentację z przeprowadzonych kontroli przez Wojewódzkie Ośrodki Medycyny Pracy. Stanowiło to 23,9 % w stosunku do liczby zakończonych spraw ogółem.

- 8 spraw zakończono w inny sposób, przekazując je organom właściwym do ich rozpatrzenia. Stanowi to 12,7 % w stosunku do liczby zakończonych spraw ogółem.
- Pozostałe 27 spraw przechodzi na następny okres sprawozdawczy z uwagi na brak ich zakończenia

przed upływem roku lub na skutek złożenia zażalenia na postanowienie Rzecznika przez strony postępowania.

W tym okresie, ze spraw które prowadził Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej Wojskowej Izby Lekarskiej do Sądu Lekarskiego złożono 21 odwołań. Sąd Lekarski rozpoznał 13 zażaleń, z czego tylko jedno zostało zwrócone do Rzecznika celem ponownego rozpatrzenia. Charakter spraw obrazuje załączona tabela.

Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej WIL
prof. dr hab. n. med. **Jan BŁASZCZYK**

Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej Wojskowej Izby Lekarskiej za rok 2017

Komisja Rewizyjna Wojskowej Izby Lekarskiej w składzie:

1. Krzysztof Hałasa – przewodniczący
2. Dariusz Myśliński - wiceprzewodniczący
3. Leszek Haus - sekretarz
4. Jarosław Bukwald - członek komisji
5. Grzegorz Durda - członek komisji

ocenila wykonanie budżetu Wojskowej Izby Lekarskiej w Warszawie za 2017 r.

Podstawowym źródłem finansowania działalności izby lekarskiej są składki członkowskie świadczone przez lekarzy zrzeszonych w izbie, w wysokości określonej przez Naczelną Izbę Lekarską.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. przychody z tytułu składek wyniosły 2.555.188,00 zł, co stanowi 98,28 % kwoty planowanej.

Uzyskane przychody zostały pomniejszone o kwotę 381.698,70 zł, która stanowi obowiązkowy odpis na rzecz NIL - co znajduje odzwierciedlenie w kosztach rodzajowych.

Kwoty pozostałych składników przychodów wykazanych w budżecie przedstawiają się w następujący sposób:

1. Dotacja MON	–	493.000,00 zł
2. Komisja Bioetyczna	–	4.055,04 zł
3. Rejestr prywatnych praktyk lekarskich	–	11.535,73 zł
4. Inne przychody z działalności samorząd.	–	19.369,97 zł
5. Przychody z PFRON	–	20.700,00 zł
6. Odsetki od lokat bankowych	–	105.913,10 zł

Ogółem przychody WIL za 2017 r. wyniosły **3.209.761,84 zł**, co stanowi 98,57 % kwoty planowanej.

Koszty ogółem za 2017 r. wyniosły **2.856.253,07 zł**, tj. 93,10 % kwoty zaplanowanej w budżecie.

Analiza kosztów pozwala stwierdzić, że żadna pozycja kosztowa nie przekroczyła kwot zawartych w planie budżetowym WIL.

Wojskowa Izba Lekarska w Warszawie za rok 2017 osiągnęła **dodatni wynik finansowy w kwocie 353.508,77 zł**.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. łączny stan środków pieniężnych wyniósł: 8.948.606,66 zł, z czego:

Kasa	–	6.815,98
Bank PKO	–	8.941.790,68

W całym roku obrachunkowym Wojskowa Izba Lekarska deponowała wolne środki finansowe na lokatach bankowych.

Majątek Wojskowej Izby Lekarskiej w Warszawie w postaci środków trwałych, na dzień 31 grudnia 2017 r., przedstawia się następująco:

– wartość środków trwałych brutto	–	311.877,55
-----------------------------------	---	------------

– umorzenie wartości środków trwałych (amortyzacja) – 292.194,83

– wartość netto środków trwałych – 19.682,72

Komisja Rewizyjna Wojskowej Izby Lekarskiej nie stwierdza uchybień w prowadzeniu działalności finansowej Wojskowej Izby Lekarskiej.

Ustalony na 2017 r. budżet realizowany był zgodnie z jego założeniami.

Przedstawiając powyższe Komisja Rewizyjna wnioskuje do Zjazdu o udzielenie absolutorium Radzie Lekarskiej Wojskowej Izby Lekarskiej.

Leszek HAUS
Sekretarz Komisji Rewizyjnej WIL

Krzysztof HAŁASA
Przewodniczący Komisji Rewizyjnej WIL

Projekt budżetu Wojskowej Izby Lekarskiej na 2018 r.

Symbol Konta	Wyszczególnienie	2018 rok
70	DOCHODY	3 216 325
70-0	Przychody z działalności samorządowej	3 083 100
70-01	dotacje MON	493 000
70-02	składki członkowskie	2 560 000
70-03	Komisja Bioetyczna	4 100
70-04	Rejestr prywatnych praktyk lekarskich	11 000
70-05	inne przychody (duplikaty pwz, zaświadczenia unijne/etyczne, inne)	15 000
750	Przychody z działalności finansowej	117 700
750-01	odsetki od lokat WIL	116 000
750-02	odsetki od lokat Komisji Bioetycznej	1 700
760	Pozostałe przychody operacyjne	15 525
760-2	dofinansowanie z PFRON	15 525

40	KOSZTY	3 205 109
40A	Koszty zadań przejętych od administracji państwowej	557 483
40A1	koszty prowadzenia rejestru lekarzy i wydawania praw wykonywania zawodu	132 268
40A2	koszty Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej Lekarzy	148 437
40A3	koszty Sądu Lekarskiego	201 746
40A4	koszty rejestracji prywatnych praktyk lekarskich	75 032
40S	Koszty działalności samorządowej	2 602 940
40S1	koszty ogólnosamorządowe	2 371 601
40S3	koszty wydawania „Skalpela”	231 339
40G	Koszty pozostałych zadań	41 755
40G2	koszty Komisji Bioetycznej	41 755
860	podatek dochodowy od osób prawnych	2 931

Projekt budżetu Wojskowej Izby Lekarskiej na 2018 r.

Konto	Wyszczególnienie rodzajowych/funkcjonalnych	Ogółem 2018 r.	Koszty działalności samorządowej		
			Razem	Koszty ogólno- samorządowe	Koszty wydawania biuletynu „Skalpel”
1	2	3	4	5	6
40	Koszty	3 202 178	2 602 940	2 371 601	231 339
410	Amortyzacja	22 335	16 195	16 195	0
411	Amortyzacja środków trwałych	22 335	16 195	16 195	0
412	Amortyzacja wyposażenia	0	0	0	0
420	Zużycie materiałów	24 800	16 600	16 600	0
421	Zużycie materiałów	23 200	15 0 00	15 000	0
422	Zakup literatury i wydawnictw	1 600	1 600	1 600	0
	Rezerwa	0	0	0	0
430	Usługi obce	281 339	213 141	93 641	119 500
431	Telekomunikacyjne, Internet, światło + telekomunikacja	17 099	10 441	10 441	0
432	Pocztowe	43 540	32 000	15 000	17 000
433	Poligraficzne	100 000	100 000	0	100 000
434	Remontowe	2 000	2 000	2 000	0
435	Transportowe	500	500	500	0
436	Komunalne	69 200	39 200	39 200	0
437	Bankowe	4 500	4 000	4 000	0
438	Szkoleniowe	10 500	3 000	3 000	0
439	Inne	27 000	17 000	14 500	2 500
	Rezerwa	7 000	5 000	5 000	0
440	Wynagrodzenia	1 386 063	992 790	896 766	96 024
441	Wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę	799 066	527 750	527 750	0
442	Wynagrodzenia z tytułu prac zleconych, o dzieło i honoraria	380 250	286 750	193 950	92 800
	umowa o dzieło – Komisja Historyczna	20 000	20 000	20 000	0
443	Wynagrodzenia z tytułu świadczeń urlopowych	14 700	8 100	8 100	0
444	Nagrody jubileuszowe	4 212	4 212	4 212	0
446	Nagrody, zapomogi, odprawy	104 400	104 400	104 400	0
447	Wynagrodzenie roczne	63 435	41 578	38 354	3 224
	Rezerwa	0	0	0	0
450	Świadczenia	232 860	175 543	159 728	15 815
451	Świadczenia na rzecz pracowników – ZUS	232 860	175 543	159 728	15 815
460	Koszty podróży	24 771	21 021	21 021	0
461	Koszty podróży	14 750	14 000	14 000	0
469	Ryczałty benzynowe	9 521	7 021	7 021	0
	Rezerwa	500	0		0
470	Pozostałe koszty	507 010	444 650	444 650	0
471	Koszty Zjazdu Budżetowego, Zjazdu Lekarzy	100 000	100 000	100 000	0
472	Koszty posiedzeń RL, SL, RZOZ, KB, recenzje	166 000	110 000	110 000	0
473	Koszty reprezentacyjne	1 000	1 000	1 000	0
475	Koszty BHP	7 060	6 700	6 700	0
476	„Lekarz Wojskowy”, kalendarz, licencja Confido, opinia	68 550	68 550	68 550	0
477	Zapomogi, nagrody, wsparcia finansowe	140 000	140 000	140 000	0
478	Ubezpieczenie majątku WIL	2 400	2 400	2 400	0
479	Inne - komputery, sprzęt, strona www	12 000	6 000	6 000	0
	Rezerwa	10 000	10 000	10 000	0
480	Odpisy i wsparcia finansowe	723 000	723 000	723 000	0
481	Odpis na NIL 15% sc.	384 000	384 000	384 000	0
482	Komisja Sportu i Rekreacji	15 000	15 000	15 000	0
484	Komisja Historyczna	5 000	5 000	5 000	0
485	Komisja Stomatologiczna	15 000	15 000	15 000	0
486	Komisja Emerytów i Rencistów	10 000	10 000	10 000	0
487	Komisja Etyki Lekarskiej, Pełnomocnika ds. zdrowia lek.lek. dent.	4 000	4 000	4 000	0
488	Komisja Kształcenia i Nauki, Ośrodek Doskonalenia Zawodowego Lekarzy	250 000	250 000	250 000	0
489	Inne dotacje	30 000	30 000	30 000	0
	Rezerwa	10 000	10 000	10 000	0
	Suma rezerw	27 500			

[illegible]

W przeddzień 100. rocznicy powstania polskiego szpitala

fol. D. KACZMARCZYK

5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krakowie – brama wjazdowa

5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Krakowie od blisko 100 lat niesie pomoc medyczną polskiemu wojsku oraz społeczeństwu Krakowa, Małopolski oraz innym potrzebującym z terenu całego kraju a także z zagranicy. Dzieje się tak od chwili odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 roku.

Blisko 100 lat temu, z chwilą odzyskania przez Polskę niepodległości, na bazie obiektów poaustriackiego szpitala garnizonowego utworzono 5 Wojskowy Szpital Okręgowy. Pierwszy personel szpitala stanowili lekarze oficerowie wywodzący się z Legionów Polskich oraz z byłych armii zaborczych, którzy zgłosili swój akces do służby w Wojsku Polskim. W przeważającej większości byli to absolwenci wydziałów lekarskich Uniwersytetów: Jagiellońskiego, Wileńskiego i Lwowskiego. Pierwszymi pacjentami polskiego szpitala wojskowego byli uczestnicy I wojny światowej, a dwa lata później wojny polsko-bolszewickiej.

W obliczu zagrożenia ze strony hitlerowskich Niemiec z chwilą zarządzenia w marcu 1939 roku częściowej mobilizacji w Wojsku

Polskim i przystąpieniu do formowania Armii „Kraków”, a od lipca Armii „Karpety” szpital rozpoczął realizację swoich planów mobilizacyjnych, w tym organizację szpitali polowych na bazie Zespołów Kadry Zapasowej, które w końcu sierpnia i na początku września 1939 roku rozwijały się na kierunkach działania tych armii. Kadra i personel 5 Wojskowego Szpitala Okręgowego w obliczu zbliżania się do Krakowa wojsk 14 Armii Wehrmachtu

w dniach 3 i 4 września ewakuowała się z Krakowa środkami pływającymi rzeką Wisłą w kierunku Sandomierza. W rejonie Sandomierza doszło do częściowego zbombardowania transportu przez lotnictwo niemieckie. Dalsza ewakuacja szpitala odbyła się transportem samochodowym. W dniu 20 września załoga szpitala przybyła w rejon Lublina. W związku z zaprzestaniem prowadzenia działań wojennych przez Armię „Kraków” w obliczu dwóch agresorów (Niemiec i Związku Radzieckiego) szpital został rozwiązany. Część załogi przedostała się wraz z komendantem szpitala ppłk. Marianem Dietrichem do Rumunii i na Węgry, działając później w Polskich Siłach Zbrojnych na Bliskim Wschodzie i w Europie Zachodniej. Część z nich wróciła do kraju – działając w konspiracji lub za zgodą władz niemieckich organizując pomoc dla rannych, nie tylko polskich żołnierzy.

Wielu oficerów i pracowników z załogi szpitala dostało się do niewoli niemieckiej. Tragiczny los spotkał grupę około 60 oficerów lekarzy, którzy dostali się po 17 września 1939 roku do niewoli sowieckiej.

Otwarcie SOR (10.08.2007 r.)

fol. A. KLUS

szpitala wojskowego w Krakowie

Jako jeńcy obozów w Kozielsku i Starobielsku zamordowani zostali wiosną 1940 roku przez NKWD w Katyniu i Charkowie. Na początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku obecna załoga szpitala upamiętniła zamordowanych lekarzy szpitala umieszczeniem imiennych tabliczek w ścianie pamięci Kościoła Garnizonowego w Krakowie pod wezwaniem św. Agnieszki.

Po zakończeniu działań wojennych w południowej Polsce, wyzwoleniu w styczniu 1945 roku Krakowa, w lutym przystąpiono do organizowania Okręgu Wojskowego Kraków oraz 5 Wojskowego Szpitala Okręgowego. W tym czasie bazą organizacyjną szpitala były pomieszczenia Lecznicy Związkowej przy ul. Garncarskiej w Krakowie. Do swoich obiektów przy ul. Wrocławskiej szpital powrócił w listopadzie 1945 r.

W roku 1948 pacjentem szpitala był mjr lek. Mieczysław Słaby, bohater wojenny, lekarz obrony Westerplatte, Kawaler Orderu *Virtuti Militari*, któremu pomimo ogromnego wysiłku lekarzy nie udało się uratować życia po stalinowskim śledztwie.

W uznaniu dorobku naukowego oraz wysokiej oceny pracy kadry lekarskiej, Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego zarządzeniem nr 015/ORG. z dnia 6 kwietnia 1986 roku przemianował szpital na 5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką.

W czasie swojej działalności szpital rozbudowywano i modernizowano oraz wprowadzano zmiany strukturalno-organizacyjne.

Od 1 stycznia 1999 roku szpital rozpoczął nowy rozdział w swojej długoletniej historii jako samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej, dla którego organem tworzącym jest minister obrony narodowej.

Krakowski szpital wojskowy jest kuźnią wielu pokoleń lekarzy, pielęgniarek i innych specjalistów służby zdrowia. Swoje praktyki odbywali i odbywają tu studenci Wojskowej Akademii Medycznej, Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi i *Collegium Medicum* Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz innych wyższych i średnich uczelni – nie tylko medycznych. Młodzi oficerowie lekarze w trakcie

staży podyplomowych są przygotowani do objęcia pierwszych samodzielnych stanowisk służbowych w jednostkach wojskowych. Aktualnie szpital dysponuje 109 akredytowanymi miejscami do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego lekarzy i lekarzy dentystów w 17 dziedzinach medycyny. Szkolenie specjalizacyjne odbywają lekarze wojskowi oraz cywilni.

Krakowski szpital wojskowy ma również swój udział w zabezpieczeniu medycznym polskich misji w pokojowych siłach ONZ. W grudniu 1973 roku dziesięcioosobowa grupa lekarzy i 5 pielęgniarek naszego szpitala współorganizowała szpital w Ismailii. W latach następnych nie tylko personel lekarski i pielęgniarski, ale także i inne osoby z kadry zawodowej pełniły służbę w pokojowych siłach ONZ oraz misjach pokojowych i stabilizacyjnych, m.in. w Polskich Kontyngentach Wojskowych: PKW ONZ UNIFIL Liban, PKW UNDOF ONZ Syria, PKW KFOR Kosowo, PKW SFOR Bośnia i Hercegowina, PKW Irak i PKW Afganistan.

Obecnie 5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej jako nowoczesny podmiot leczniczy jest w prostej linii kontynuatorem i dziedzicem tradycji powołanego w 1918 roku 5 Wojskowego Szpitala Okręgowego, jest jednocześnie jedną z najstarszych instytucji Wojska Polskiego działająca w tym samym miejscu od momentu powstania.

Szpitalny Oddział Ratunkowy

fol. D. KACZMARCZYK

Szpital wojskowy w Krakowie

Wizyta wiceministra obrony narodowej.

Od lewej wiceminister obrony narodowej prof. dr hab. W. Fałkowski, wicewojewoda Małopolski Józef Gawron, komendant 5 WSzKzP płk lek. Artur Rydzik, Dyrektor Departamentu WSZ MON gen. bryg. dr n. med. Stanisław Żmuda, 7.03.2017 (fot. D. KACZMARCZYK)

W przełomowym roku 2017 zakończona została największa inwestycja w najnowszych dziełach szpitala. Po niespełna dwóch latach prowadzenia prac budowlanych w dniu 9 listopada 2017 r. na terenie 5 Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką SPZOZ w Krakowie odbyła się uroczystość otwarcia Polikliniki Szpitala po zakończonym remoncie, którym objęte były dwa pawilony szpitalne. Realizacja tej inwestycji była trudna i skomplikowana ponieważ obejmowała dostosowanie ponad stu-letnich zabytkowych budynków do wymogów nowoczesnych obiektów

medycznych i wymogów określonych przepisami prawa. Uroczystość otwarcia budynków Polikliniki miała doniosły uroczysty charakter z udziałem znamienitych gości. W uroczystości udział wzięli: Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej prof. dr hab. Wojciech Fałkowski, Dyrektor Departamentu Wojskowej Służby Zdrowia MON gen. bryg. dr n. med. Stanisław Żmuda, Zastępca Dyrektora DWSZ MON dr Jarosław Wójtowicz, Szef Oddziału Nadzoru DWSZ MON dr płk Ireneusz Makulski, Biskup Pomocniczy Diecezji Krakowskiej Jego Ekscelencja Ksiądz Biskup Damian Muskus, Wicewojewoda Małopolski Józef Gawron, Wicemarszałek Województwa Małopolskiego Wojciech Kozak, przedstawiciele Prezydenta Miasta Krakowa Sekretarz Miasta Paweł Stańczyk i Dyrektor Biura ds. Ochrony Zdrowia Michał Marszałek, Przewodnicząca Sejmiku

Województwa Małopolskiego Urszula Nowogórska, Dyrektor Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków w Krakowie Jerzy Zbiegień, Zastępca Dyrektora ds. Służb Mundurowych Małopolskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia Agnieszka Pietraszewska-Macheta, przedstawiciele Departamentu Budżetowego MON, dowódcy, komendanci, szefowie jednostek i instytucji wojskowych, przedstawiciele policji, Państwowej Straży Pożarnej, służby więziennej i straży miejskiej, przewodniczący i członkowie Rady Społecznej Szpitala, komendanci i dyrektorzy szpitali i instytucji ochrony zdrowia resortu obrony narodowej oraz byli komendanci szpitala, dyrektorzy szpitali i instytucji ochrony zdrowia Miasta Krakowa i Małopolski, przedstawiciele urzędów i instytucji oraz samorządów zawodowych, kadra zawodowa i pracownicy szpitala oraz kierownictwo Firmy WARBUD wykonawca remontu Polikliniki.

Uroczystości otwarcia Polikliniki towarzyszyły dwa ważne wydarzenia

Otwarcie Polikliniki, 9.11.2017 r. (fot. A. KLUS)

nia. Pierwsze z nich to podpisanie listu intencyjnego dotyczącego współpracy 5 Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką SPZOZ i Gminy Miejskiej Kraków w zakresie realizacji zadań w ochronie zdrowia, które odbyło się w siedzibie Urzędu Miasta Krakowa. List intencyjny został podpisany przez Komendanta Szpitala płk. lek. Artura Rydzika i Prezydenta Miasta Krakowa prof. Jacka Majchrowskiego. W uroczystości podpisania listu intencyjnego uczestniczył Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej prof. dr. hab. Wojciech Fałkowski.

Drugim z tych wydarzeń było Sympozjum naukowo-szkoleniowe pod patronatem Dyrektora Departamentu Wojskowej Służby Zdrowie MON pt. „Najnowsze trendy w medycynie klinicznej i medycynie pola walki”. W trakcie sympozjum zostały przedstawione prace pracowników medycznych szpitala:

- „Zmiany zawartości biopierwiastków w zmętniałych soczewkach w jaskrze i cukrzycy” – kmrdr por. dr n. med. Piotr Chaniecki (Kliniczny Oddział Okulistyczny),
- „Przewlekłe chore zatoki – czy potrzebna operacja?” – ppłk dr n. med. Paweł Dobosz (Kliniczny Oddział Otolaryngologiczny),
- „Rola chirurgii w leczeniu cho-

rych na nowotwory głowy i szyi” – prof. Maciej Modrzejewski (Kliniczny Oddział Otolaryngologiczny),

- „Nowe wyzwania, nowe możliwości w chirurgii ogólnej i onkologicznej” – dr n. med. Wojciech Pirowski, dr n. med. Jacek Lizoń (Klinika Chirurgii Ogólnej),

- „Scars make you stronger (blizny czynią cię silniejszym)” – rzecz o medycynie pola walki” – płk dr n. med. Robert Brzozowski (Klinika Chirurgii Ogólnej).

W ramach sympozjum odbyły się także warsztaty usg.

Zwieńczeniem roku 2017 było podpisanie w dniu 28 grudnia w siedzibie Ministerstwa Zdrowia w Warszawie przez Komendanta Szpitala płk lek. Artura Rydzika umów na realizację dwóch projektów pn. „Rozbudowa i wyposażenie szpitalnego oddziału ratunkowego 5 Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką w Krakowie” oraz „Wsparcie oddziałów 5 Wojskowego Szpitala Klinicz-

Tablica pamiątkowa informująca o zrealizowanej inwestycji

nego z Polikliniką SPZOZ w zakresie ginekologii, rehabilitacji, chirurgii ogólnej i urazowej oraz oddziałów chorób płuc i chorób wewnętrznych” finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Szpitalowi przyznano dofinansowanie w łącznej wysokości 35 mln zł. Podpisanie umów poprzedzone było złożeniem przez szpital wniosków o dofinansowanie, których opracowanie wymagało pełnego zaangażowania wielu osób. Realizacja ww. projektów zaplanowana jest na lata 2018-2019. Szpital znalazł się wśród dwudziestu jeden podmiotów leczniczych, które podpisały umowy na finansowanie projektów ze środków unijnych, w tym – w gronie pięciu ośrodków które otrzymały najwyższe dofinansowanie. Grono to obejmuje nasz szpital, WIM w Warszawie oraz trzy cywilne szpitale kliniczne.

Rok 2018 będzie kolejnym okresem dalszego rozwoju szpitala, realizacji ważnych inwestycji oraz organizacją uroczystych obchodów 100. rocznicy powstania jednego z najstarszych polskich szpitali wojskowych – 5 Wojskowego Szpitala Klinicznego z Polikliniką w Krakowie, łączących się bezpośrednio z 100. rocznicą odzyskania przez Polskę niepodległości.

ppłk rez. mgr inż. **Dariusz KACZMARCZYK**
30.01.2018 r.

Gala wręczenia dyplomów absolwentom Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

12 stycznia 2018 r. w Centrum Dydaktycznym Uniwersytetu Medycznego w Łodzi odbyła się uroczystość wręczenia dyplomów ukończenia studiów absolwentom rocznika 2016/2017 Wydziału Wojskowo-Lekarskiego, kierunku lekarskiego i fizjoterapii.

Dyplomy otrzymało 144 absolwentów kierunku lekarskiego, w tym 58 lekarzy oficerów oraz 197 absolwentów kierunku fizjoterapia (studia I i II stopnia).

Wśród absolwentów z najwyższą średnią znaleźli się:

Kierunek lekarski:

1. Marta Spocińska	4,71
2. Michał Królikowski	4,66
3. Adam Stemplewski	4,59
4. Magdalena Gorlo	4,57

Kierunek fizjoterapia, studia I:

1. Kucharska Anna	4,56
2. Nowicka Aneta	4,52
3. Niewiadomska Patrycja	4,51

Kierunek fizjoterapia, studia II:

1. Adamczyk Małgorzata	4,82
2. Kalota Iwona	4,79
3. Zakrzewska Magdalena	4,79

Uroczystość poprowadził Dziekan Wydziału Wojskowo-Lekarskiego prof. Jurek Olszewski w towarzystwie władz uczelni, w tym Jego Magnificencji Rektora Uniwersytetu Medycznego w Łodzi Profesora Radzisława Kordka oraz Prorektora ds. Organizacyjnych i Studenckich Profesora Janusza Piekarskiego. W wydarzeniu wzięli udział zaproszeni goście, wśród których znaleźli się m.in.:

1. Wicewojewoda Łódzki Karol Młynarczyk reprezentujący prof. Zbigniewa Rau Wojewodę Łódzkiego;
2. Dr Iwona Iwanicka, zastępca Dyrektora Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miasta Łodzi;
3. Jarosław Sobieszek, zastępca Dyrektora Departamentu Polityki Zdrowotnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego;
4. Proboszcz Parafii Wojskowej pw. Św. Jerzego w Łodzi ks. płk Grzegorz Krupski;
5. Dziekan Wydziału Nauk o Bezpieczeństwie płk. dr hab. inż. Witalis Pellowski reprezentujący gen. Dariusza Skorupkę, Rektora – Komendanta Akademii Wojsk Lądowych;
6. Komendant Wojskowego Centrum Kształcenia Medycznego płk lek. Zbigniew Aszkielaniec;
7. Komandor dr Jan Sapieżko, Prezes Okręgowej Rady Lekarskiej Wojskowej Izby Lekarskiej;
8. Dr Paweł Czekalski, Sekretarz Okręgowej Rady Lekarskiej reprezentujący dr Grzegorza Mazura Prezesa ORL;
9. Pani Elżbieta Juszcak, reprezentująca Krajową Radę Fizjoterapeutów z województwa łódzkiego;
10. Dr Wiesław Chudzik, Dyrektor Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego im. Wojskowej Akademii Medycznej oraz zastępca Dyrektora ds. Medycznych Konrad Walczak;
11. Przemysław Biliński, Dyrektor ds. leczenia reprezentujący Dyrektora Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego im. M. Kopernika;

Od lewej: Rektor UM w Łodzi prof. Radzisław Kordek, prof. Janusz Piekarski, prof. Jurek Olszewski, prof. Alina Morawiec-Sztandera

12. Pan Kamil Szymaszkiewicz, Przewodniczący Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego UM.

Tradycyjne przemówienia w imieniu absolwentów poszczególnych kierunków wygłosili: lek. Joanna Sobiczewska (kierunek lekarski – cywilny), ppor. lek. Adam Stemplewski (kierunek lekarski – wojskowy) oraz p. Michał Lukas (kierunek fizjoterapia).

Galę uświetnił występ Chóru Uniwersytetu Medycznego w Łodzi pod kierownictwem prof. Anny Domańskiej.

Wszystkim naszym absolwentom życzymy wielu sukcesów na ścieżce kariery zawodowej!

Opracował:

prof. zw. dr hab. n. med. **Jurek OLSZEWSKI**

foto: Biuro Promocji UM w Łodzi.

Link do transmisji z uroczystości:

<https://www.youtube.com/watch?v=E8mwUCW7pZY>

Przemówienie Prezesa RL WIL Jana Sapieżki na gali wręczania dyplomów absolwentom Wydziału Wojskowo-Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Wasza Magnificencjo, Państwo Dziekani, Wysoki Senacie, Panie Wojewodo, Panie Marszałku, Szanowni Goście.

Ale to do Was głównie się zwracam młode Koleżanki i młodzi Koledzy, absolwenci Wydziału Wojskowo-Lekarskiego. Bo to jest dzisiaj Wasze najważniejsze święto. Kończycie pewien najważniejszy, uważam, etap w swoim życiu zawodowym.

Przychylam się w pełni do słów Pana Rektora, do Jego przesłania. Pamiętajcie o tych słowach. Miejcie zawsze na uwadze, żeby każdego pacjenta, który powierzy Wam swoje zdrowie nie traktować podmiotowo, tylko że jest to osoba chorego, która jest osadzona w pewnych relacjach rodzinnych, towarzyskich i należy traktować go jak kogoś najbliższego, a takimi najbliższymi osobami dla każdego z nas są rodzice. Tak proszę patrzeć – przez ten pryzmat – na każdego pacjenta, a nie jak na zło konieczne, które na Waszej drodze stanęło.

Koleżankom i Kolegom, którzy są w mundurach gratuluję podwójnego pięknego zawodu. Pierwszy piękny zawód jest to zawód lekarza, drugi zawód jest to zawód żołnierza zawodowego. Jeden zawód i drugi jest w formą służby, obojętnie jakby się na ten temat ostatnio nie mówiło. Czy w mediach, czy też nasi politycy bardzo różnie się wypowiadają o pracy czy też o służbie lekarzy.

Chciałbym serdecznie pogratulować ukończenia tego pierwszego etapu i uzyskania dyplomu największej uczelni medycznej, która mieści się w Łodzi. Będziecie długo wspominać Wasz wspólny pobyt tutaj, w tym mieście, chociaż teraz rozjedziecie się po całej Polsce.

*Chciałbym również pogratulować rodzicom, że dzieci Wasze osiągnęły tak wiele i uzyskały tak ważny dyplom tak ważnej uczelni. Chciałem nadmienić, że ja przed laty też kończyłem tę uczelnię, a dokładniej nie był Uniwersytet Medyczny, tylko Wojskowa Akademia Medyczna. Chciałem powiedzieć, że mając teraz do czynienia, pracując z absolwentami wielu uczelni medycznych – co najmniej pięciu – zauważyłem i chciałem to podkreślić, że w Uniwersytecie Medycznym w Łodzi, szczególnie na Wydziale Wojskowo-Lekarskim naucza się **medycyny**. W niektórych uczelniach medycznych uczy się zdawać LEK, uczy się testów, innych rzeczy, a sama nauka medycyny jest troszkę tak na uboczu.*

Rada Lekarska Wojskowej Izby Lekarskiej postanowiła uhonorować 3 najlepszych absolwentów Wydziału Wojskowo-Lekarskiego, oczywiście członków Wojskowej Izby Lekarskiej, czyli absolwentów w mundurach, którzy uzyskali największe średnie ze wszystkich lat studiów. I tu Pan Dziekan, myślę, nie pogniwa się na mnie jak troszkę naruszę harmonogram uroczystości i jeszcze przed wręczeniem dyplomów poproszę tutaj do siebie 3 osoby (nie będę wymieniał stopni ani tytułów): kolegę Adama Stemplewskiego, koleżankę Dorotę Pytlarczyk-Tchórzewską i koleżankę Annę Kucner.

Dziękuję bardzo.

Uroczystości w WIML w Warszawie

Jubileusz 90. lat istnienia Wojskowego Instytutu Medycyny Lotniczej

W dniu 15 stycznia 2018 r. w 90. rocznicę powstania Wojskowego Instytutu Medycyny Lotniczej (WIML) w siedzibie Instytutu odbyły się uroczystości jubileuszowe z udziałem znamienitych gości, reprezentantów: rządu, ministerstwa obrony narodowej, dowództwa wojsk lotniczych, świata nauki, pilotów, a także zasłużonych byłych i obecnych pracowników tworzących chwalebą historię instytutu.

Historia WIML rozpoczęła się w dniu 7 stycznia 1928 r. od wydanego przez marszałka Józefa Piłsudskiego, pełniącego wówczas stanowisko ministra spraw wojskowych, rozkazu o powołaniu placówki naukowo-badawczej, Centrum Badań Lotniczo-Lekarskich (CBLL), obecnie WIML. Marszałek dostrzegając istotną rolę lotnictwa w siłach zbrojnych, widział również potrzebę poznania i zbadania naukowego aspektów, zarówno fizjologicznych jak i psychicznych, determinujących zawód pilota wojskowego oraz bezpieczeństwa w czasie lotów. Tej potrzebie (idei) instytut pozostał wierny do chwili obecnej.

CBLL to jeden z pierwszych (czwarty w kolejności) powołanych w Europie ośrodków badawczych, który na przestrzeni dziesięcioleci, okresowo pod zmienioną nazwą,

nieprzerwanie prowadził swoją działalność w służbie polskiego lotnictwa. Nawet w okresie II wojny światowej poza granicami kraju CBLL kontynuował swoją misję organizując Lotniczą Służbę Zdrowia we Francji i Anglii. Nazwa Wojskowy Instytut Medycyny Lotniczej (WIML) została nadana w dniu 21 maja 1958 r. na podstawie zarządzenia MON, a aktualna siedziba w Warszawie przy ul. Kraśńskiego 54 została przydzielona Instytutowi w 1960 r. Z satysfakcją można stwierdzić, że pierwszym czasopismem światowym poświęconym medycynie lotniczej był „Polski Przegląd Medycyny Lotniczej” drukowany w Warszawie od 1932 r.

Do 2002 roku nieodłączny element instytutu stanowiły Wojskowe Komisje Lotniczo-Lekarskie oceniające zdolność pilota i personelu pokładowego do lotów, w oparciu o prowadzone szczegółowe badania specjalistyczne zgodnie z ustalonymi kryteriami dla poszczególnych grup lotnictwa wojskowego. Pierwsze przepisy oceny zdolności do służby

Otwarcie uroczystości jubileuszowych przez Dyrektora WIML płk dr hab. n. med. Ewelinę Zawadzką-Bartczak

w powietrzu w Polsce opracowane zostały w 1921 r. Aktualnie Wojskowa Komisja Lotniczo-Lekarska funkcjonuje jako wydzielony pion wojskowego orzecznictwa lekarskiego.

Obecnie Wojskowy Instytut Medycyny Lotniczej (WIML) jest wyróżniającym się w Europie ośrodkiem naukowo-badawczo-szkoleniowym i kliniczno-diagnostycznym, specjalizującym się w problematyce medycyny lotniczej oraz zabezpieczenia technicznego lotów, dysponującym liczną, wykwalifikowaną kadrą naukowo-dydaktyczną, lekarską, inżynierską oraz wieloma pracownikami. W instytucie w latach 1976-1978 opracowano i zrealizowano specjalny program badań

Przekazanie wyrazów uznania pani Ewelnie Zawadzkiej-Bartczak przez Dyrektora Departamentu WSZ MON gen. bryg. dr. n. med. Stanisława Żmudę

Wręczenie adresu Dyrektor WIML płk dr hab. n. med. Ewelinie Zawadzkiej-Bartczak przez Przewodniczącego Rejonowej Wojskowej Komisji Lotniczo-Lekarskiej ppłk. lek. Cezarego Jeremicza

wydolnościowych oraz treningu psycho-fizycznego przygotowujący do lotu w kosmos w 1978 r. pierwszego polskiego kosmonautę gen. Mirosława Hermaszewskiego.

Instytut dysponuje wyjątkową w skali Europy infrastrukturą badawczą, do której należą: najnowocześniejsza wirówka przeciążeniowa, komory niskich ciśnień, symulator koordynacji ruchowej, komora dekompresyjna czy kaptuła. Na szczególne uznanie zasługuje prowadzony zakres prac naukowo-badawczych dotyczących zabezpieczenia technicznego lotów oraz w zakresie medycyny lotniczej. WIML współpracuje z wieloma placówkami naukowymi, instytutami badawczymi, Polską Akademią Nauk, a także NATO i NASA.

Rozwój instytutu to niewątpliwym sukces perspektywnego myślenia naukowego i determinacji pierwszego zespołu 9 lekarzy tworzących CBLL i ich następców w przeciągu tych 90 lat.

Uroczystości jubileuszowe zgodnie z programem zainicjowała msza święta odprawiona i celebrowana przez kapelana Wojska Polskiego gen. bryg. biskupa polowego Józefa Guzdkę w kościele garnizonowym WP.

Po uroczystym otwarciu obchodów jubileuszu w siedzibie instytutu, szacownych gości każdego z imienia i sprawowanej funkcji powitała pani dyrektor WIML płk. dr hab. n. med. Ewelina Zawadzka-Bartczak. Trzeba zaznaczyć że lista powitalna była bardzo długa.

Po powitaniu gości uczestnikom Jubileuszu przedstawiono film dokumentujący historię instytutu składający się z obrazów archiwalnych jak i współczesnych, przybliżający widzowi omalże wiekową działalność instytutu. Nawiązując do przedstawionej projekcji filmu dyrektor instytutu w sposób zwięzły i przystępny dla wszystkich uczestników, przedstawiła rys historyczny, „wczoraj i dziś” WIML z uwzględnieniem istotnych wydarzeń z dziejów instytutu, perspektyw rozwoju oraz prowadzonych aktualnie projek-

tów badawczych w kooperacji z instytutami naukowymi polskimi i zagranicznymi.

Kolejnym punktem programu były wystąpienia gości, którzy reprezentując różne instytucje po odczytaniu adresów okolicznościowych przekazali je do rąk Pani Dyrektora. Adres Wojskowej Izby Lekarskiej podpisany przez Prezesa RL WIL dr. n. med. Jana Sapieżkę wraz z statuetką Asklepiosa przekazany został przez opisującego jubileusz. Nie zabrakło wystąpień spontanicznych, z osobistymi refleksjami, a także wystąpień z zabarwieniem humorystycznym.

Wręczenie medali pamiątkowych wyróżnionym pracownikom i gościom, stanowiło oficjalne zakończenie uroczystości obchodów 90-lecia Wojskowego Instytutu Medycyny Lotniczej.

Po części oficjalnej wszyscy uczestnicy jubileuszu zaproszeni zostali na wyborny, ciesząc się nie tylko wzrokiem ale i podniebieniem poczęstunek. Spotkanie się w czasie poczęstunku kilku pokoleń kadry i pracowników WIML zaowocowało wzajemną radością, wzruszeniem i przywołaniem wspólnie przepracowanych lat, na które można spoglądać z dumą.

Janusz WASILEWSKI
red. naczelny „Skalpeła”

Budynek nowoczesnej wirówki przeciążeniowej

Motto:

„Nie jeno liczba my - ale i siła,
Nie jeno pług my, co łany twe orze,
Nie jeno proch my, co z wiatru polata,
Ale i bary - dźwigające pół świata”.

Maria KONOPNICKA

Profesor Seweryn Gałęzowski (1801-1878) - twórca pierwszego Wydziału Lekarskiego w Meksyku

Był jednym z tych, którego trudne losy historyczne Polski zmusiły do opuszczenia ziemi ojczystej. Przez 46 lat rozdzielony z krajem nigdy nie zerwał z nim serdecznej więzi i nie zaniechał służby dla jego dobra.

Tysiące naszych rodaków żyjących na obczyźnie, powodowanych miłością i tęsknotą za ziemią ojców, dawało dowody swego szczerego patriotyzmu. Maria Skłodowska-Curie nazwała nowo odkryty pierwiastek imieniem „polon”, major Ludwik Chłopicki w dalekim Illinois zakładał osadę New Poland, a dr Seweryn Gałęzowski, ku chwale Polski stworzył we Francji Szkołę Batiniolską, kształcąc w niej setki wybitnych Polaków, którzy rozsławili po świecie dobre imię swego narodu.

Seweryn Gałęzowski urodził się dnia 25 stycznia 1801 roku we wsi Kniaża Krynica pod Lipowcem. Ojciec jego, Jan był przedstawicielem postępowej szlachty i w tym duchu wychował swoje dzieci.

Zgodnie z panującym zwyczajem podstawowe wykształcenie zdobył Seweryn w domu rodzicielskim pod kierunkiem nauczyciela. Dopiero w roku 1810 skierowany został do szkoły Oo. Bazylianów w Humaniu, słynącej z wysokiego poziomu nauczania i wychowania.

Kiedy w roku 1816 opuszczał szkołę średnią wykazał szczerą pragnienie kontynuowania nauki na Wydziale Medycznym Uniwersytetu Wileńskiego. Niestety, zubożały majątek ojca nie mógł zapewnić niezbędnych środków na kształcenie syna. Trudności materialne nie

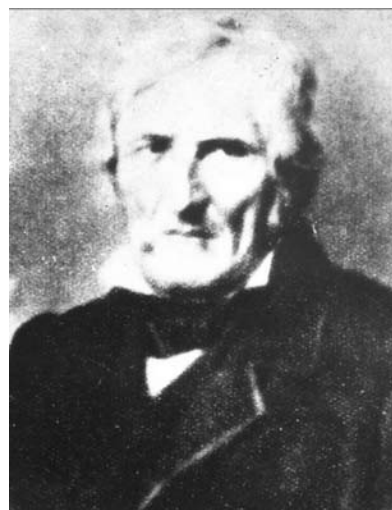
załamały ambitnego młodzieńca, który na przeciąg 3 lat podjął pracę zarobkową korepetytora, odkładając każdy zarobiony grosz na przyszłe studia.

Latem roku 1819 Seweryn Gałęzowski wpisany został na listę studentów Wydziału Medycznego. Okres, w którym rozpoczynał naukę był dla Uniwersytetu Wileńskiego etapem burzliwego rozwoju i rozkwitu. Na wszystkich wydziałach panowała atmosfera rzetelnej pracy oraz patriotycznego zaangażowania.

Gałęzowski, który przybył do Wilna z mocnym postanowieniem całkowitego poświęcenia się nauce należał do wzorowych studentów, traktujących swoje studia jako misję społeczną. Dzięki takiej postawie z ław akademickich obok gruntownej wiedzy wyniósł wielki szacunek do pracy i miłość Ojczyzny.

Idealy patriotyczne zaszczerpienie młodzieży przez braci Śniadeckich, uczyły dbałości o rozwój kultury narodowej, języka polskiego, godności i czystości uczuć, szlachetności, ofiarności i prawości. Zaważyły one silnie na osobowości Gałęzowskiego, który stał się człowiekiem dojrzałym i odpowiedzialnym.

Potwierdzeniem przymiotów jego charakteru są również młodzieńcze związki przyjacielskie, które zawarł z Józefem Mianowskim (1804-1879), późniejszym lekarzem, profesorem i rektorem Szkoły Głównej, Bohdanem Zaleskim (1802-1886) - poetą, członkiem demokratycznych ugrupowań w kraju oraz Sewerynem Goszczyńskim (1801-1876) - poetą, działaczem politycznym

i przedstawicielem rewolucyjnego romantyzmu.

W lipcu 1824 r., po pięciu latach wytężonej pracy, przedłożył Gałęzowski Radzie Wydziału łacińską rozprawę doktorską „De variola mitigata”, za którą otrzymał stopień naukowy doktora medycyny, chirurgii i sztuki położniczej. W uznaniu zasług dla jego talentu i pilności Senat Uniwersytetu Wileńskiego wyznaczył go na stanowisko asystenta, a następnie adiunkta Kliniki Chirurgicznej. Wkrótce po mianowaniu profesora Wacława Pelikana prorektorem Uniwersytetu powierzono mu funkcję kierownika tejże kliniki.

W roku 1828 27-letniemu doktorowi medycyny przyznano tytuł profesora nadzwyczajnego. Była to niewątpliwie jedna z najbardziej błyskotliwych karier naukowych, zbudowana jednak na rzetelnych podstawach wiedzy, autorytecie i ofiarności.

Poświęciwszy się głównie chirurgii Seweryn Gałęzowski tkwił głęboko w najistotniejszych problemach, które nurtowały kraj. Młodość, zapał i szczere zaangażowanie zjednały mu powszechną sympatię i miłość młodzieży. Sam niewiele starszy od swego audytorium umiał roztoczyć przed nimi szerokie horyzonty badawcze i społeczne, oraz zasłużyć na miano przewodnika i opiekuna.

W praktyce chirurgicznej był Gałęzowski niezwykle zręcznym praktykiem i znakomitym diagnostą. W roku 1827 podjął się skutecznego leczenia rzadkiego przypadku ślepoty od zepsutego zęba, co dało początek jego sławie lekarskiej. Od tego czasu był on częstym gościem na dworach magnackich i książęcych, lecząc z dużym skutkiem wiele beznadziejnych przypadków. W uznaniu wiedzy i talentu lekarskiego rząd rosyjski przyznał uczonemu wysokie odznaczenie - Krzyż Św. Włodzimierza.

W roku 1828 wyruszył Gałęzowski w podróż naukową do najśłynniejszych ośrodków medycznych w Europie, m.in. do Francji, Niemiec, Anglii i Włoch. Podróż tę jak i całą dotychczasową działalność traktował jako etap dalszych studiów medycznych.

Pracując zapamiętał słuchał wykładów najznakomitszych lekarzy, analizował operacje najwybitniejszych chirurgów, zdobywał narzędzia i potrzebną literaturę. Ucząc się u obcych, tworzył również plan wprowadzenia zmian w polskim lecznictwie w ogóle, a szczególnie w chirurgii.

Będąc w Neapolu otrzymał wiadomość o wybuchu powstania listopadowego. Wówczas to podjął decyzję niezwłocznego powrotu do kraju. Stanąwszy w Warszawie oddał się pod rozkazy naczelnego lekarza powstania Karola Kaczkowskiego. Od tej chwili wraz z Ludwikiem Berkowskim, Karolem Marcinkowskim, Maciejem Jakubowskim, Ferdynandem Dworzaczkiem i dziesiątkami innych ofiarnych lekarzy, rozpoczął swą służbę jako lekarz wojskowy.

Lekarze-powstańcy reprezentowali najwartościowsze cechy obywatelskie: całkowite oddanie choremu i gorący patriotyzm. Oni to w najtrudniejszych etapach wojny z honorem wypełniali funkcje żołnierzy i lekarzy jednocześnie. O głodzie i chłdzie bez lekarstw i środków opatrunkowych potrafili zorganizować liczną sieć ambulansów, szpitali polowych dla kilku tysięcy rannych, a także prowizoryczne szpitale miejskie, skutecznie zwalczające groźną epidemię cholery.

Profesor Seweryn Gałęzowski, będący najbliższym współpracownikiem gen. Kaczkowskiego, kierowany był wszędzie tam, gdzie było najciężej. „Znałem go od dawna osobiście - mówił generał Kaczkowski - głęboka wiedza i wysokie chirurgiczne zdolności zwracały nań ogólną uwagę. Miałem w nim prawdziwego przyjaciela i doradcę; wszędzie czynny, odznaczył się szczególnie podczas szturmów Warszawy; setki ludzi winno mu swe życie”.

Za dowody najwyższego męstwa i poświęcenia Seweryn Gałęzowski odznaczony został Złotym Krzyżem *Virtuti Militari*, a imię jego wymawiane było z najwyższym uznaniem i szacunkiem.

Po upadku powstania Seweryn Gałęzowski, jak tysiące naszych rodaków, opuścił kraj udając się do Niemiec. Tu w r. 1834 konsul rosyjski wręczył mu w imieniu cara decyzję o amnestii. Gałęzowski jednak przejawiając łaskawości carskiej stanowczo odrzucił, twierdząc, że bił się o wolność całego narodu, a nie o własną. Car zażądał ekstradycji, ale senat Hamburga odrzucił to żądanie. Śledzony przez wywiad zmuszony był do życia konspiracyjnego, aby następnie po krótkim pobycie w Danii i Szwecji ruszyć szlakiem polskiej emigracji popowstaniowej za ocean.

W roku 1834, po wielotygodniowej podróży, stanął Gałęzowski na ziemi meksykańskiej, na której przyszło mu przeżyć 14 pracowitych

lat lekarza i organizatora życia naukowego w tym kraju.

Rozpoczął od zera. Nie szła za nim bowiem sława wileńskiego profesora, ani bohaterskiego żołnierza powstania. Nie przywiózł ze sobą majątku ani nie posiadał możnych protektorów. Rozgłos i znaczenie zdobył w Meksyku najpierw jako lekarz ubogich. Im to przede wszystkim poświęcił swój wielki talent i zapał, uzyskując w zamian miłość ludności indiańsko-hiszańskiej. Popularność Gałęzowskiego rosła tak szybko, że w niedługim czasie o jego opiekę zabiegały najwybitniejsze osobistości Meksyku, a także generalicja armii meksykańskiej, dowodzonej przez gen. Scotta.

Uznany za najślawniejszego lekarza wśród wszystkich narodowości żyjących w Meksyku, oddał temu krajowi zasługę niepoślednią, tworząc pierwszy fakultet medycyny oraz przyczyniając się waleśnie do utworzenia uniwersytetu. Zyskując powszechne uznanie, był zawsze dumny ze swego polskiego pochodzenia, a przez to samo dobrze zasłużył się sprawie polskiej.

Zdobywając sławę i znaczny majątek nigdy nie przestał tęsknić za krajem ojczystym. Głęboko przejęty niedolą swego narodu z ulgą przyjął wiadomość o rewolucyjnych wystąpieniach „Wiosny Ludów”. Porzucił wówczas wszystko i tak jak przed 18 laty postanowił wrócić do kraju.

Niestety, gdy przybył do Paryża reakcja święciła już triumf swego zwycięstwa. Tu w centrum emigracji polskiej ujrzał z przykrością całą beznadziejność sprawy Polaków. Tragiczna sytuacja w jakiej znalazło się wychodźstwo polskie nie załamała Gałęzowskiego, a była bodźcem do podjęcia wielce pożytecznej działalności społecznej, której celem stało się wyzwolenie narodowe i społeczne Polski.

Jako szczery patriota został przedstawicielem radykalnego skrzydła emigracji polskiej, ostro atakującym reakcyjne ugrupowania za ich demoralizującą bezczynność

i apatię. Dzięki swojej żarliwości i bezprzykładnej ofiarności skupił wokół siebie dość liczne grono rodaków chętnych do podjęcia ambitnego programu rozwoju oświaty wśród wychodźstwa. Zgodnie z jego założeniami zajęto się kształceniem młodzieży polskiej w różnych zawodach - jako kadry fachowców dla potrzeb wyzwolonego kraju. Dzięki tej inicjatywie setki młodych Polaków skierowanych zostało do zakładów przemysłowych oraz średnich szkół technicznych we Francji i w Belgii. Dla najzdolniejszych fundowano stypendia umożliwiające ukończenie studiów wyższych.

Pozbawiony bliższej rodziny stał się niebawem ojcem ogromnej rzeszy młodzieży.

Idąc uparcie obraną drogą w roku 1851 Gałęzowski wybrany został prezydentem Rady Administracyjnej Polskiej Szkoły Batignolskiej - kształcącej dzieci polskich emigrantów. Funkcję wiceprezydenta Rady powierzono wówczas Adamowi Mickiewiczowi. W tym to czasie zadzierzgnięta została serdeczna przyjaźń między tymi dwoma wybitnymi Polakami.

Gałęzowski poświęcił Szkole Batignolskiej 27 lat niestrudzonej pracy jako jej opiekun, dobroczyńca i reprezentant. Dzięki jego aktywności społecznej zakład ten stał się najwybitniejszym ośrodkiem oświatowym wychodźstwa polskiego. Przez wszystkie lata sprawowania prezydentury poddał on gruntownej analizie programy, metody nauczania i wychowania. Z największą uwagą dokonywał doboru kadry pedagogicznej, a także wyposażał pracownię i bibliotekę szkolną. Z niespożytą energią zabiegał o fundusze, leczył młodzież i nauczycieli. Pod jego światłym kierownictwem prowincjonalna szkółka stała się powszechnie szanowaną instytucją naukowo-wychowawczą, równą w prawach z rządowymi liceami francuskimi.

W okresie największej świetności zakładu uczyło się tu 300 uczniów

internów i eksternów. W murach szkoły kształcili się m.in. późniejsi sławni Polacy: profesor Józef Babiński - światowej sławy neurolog, profesor Ksawery Gałęzowski - autor nowych metod operacyjnych, trzej synowie Adama Mickiewicza oraz setki innych, którzy dobrze zasłużyli się Polsce i Francji.

Burzliwy rozwój zakładu zahamowany został w wyniku wojny francusko-pruskiej. Brak funduszy zmusił Gałęzowskiego do zmniejszenia liczby uczniów i tylko jego ofiarność pozwoliła przetrzymać chwile najcięższe. Coroczne sprawozdania z życia szkoły, które składał Polakom w kraju i na obczyźnie „uwiadamy o jej stanie, tak pod względem środków jak też otrzymywanych rezultatów. Uznanie powszechne nie tylko rodaków, ale i cudzoziemców, dało jej świadectwo użyteczności i zasługi”.

Szkola Batignolska była największą zasługą obywatelską Seweryna Gałęzowskiego. Stworzył ją z myślą o wskrzeszeniu ojczyzny i cel ten realizował z uporem do ostatniej chwili życia.

W okresie 46 lat, które spędził poza krajem, nigdy nie przestał żyć sprawami Polski.

Wprost przeciwnie, wszystko co robił miało związek z losem i pomyślnością narodu polskiego. Przez wiele lat brał czynny udział w zjazdach lekarzy polskich. W roku 1875 wybrany został m.in. wiceprezesem zjazdu lekarzy we Lwowie. W roku 1876 zwiedzał uzdrowiska galicyjskie, gdzie wspólnie z prof. dr. Józefem Dietlem i prof. dr. Józefem Majerem tworzyli program ich wszechstronnego zagospodarowania w przyszłości. Po raz ostatni odwiedził kraj rodzinny w roku 1877, tworząc w Akademii Umiejętności w Krakowie Fundację imienia Braci Śniadeckich. Na cele fundacji przyznał wówczas 5000 franków, a będąc już na łożu śmierci kwotę tę podwyższył do 12000.

Profesor Seweryn Gałęzowski zmarł dnia 31 mara 1878 r. Jego

śmierć pogrzyżyła w serdecznym smutku Polonię francuską, a szczególnie wychowanków Szkoły Batignolskiej. Prochy wielkiego lekarza, żołnierza i patrioty spoczęły wśród licznych grobów polskich na cmentarzu Père-Lachaise.

W pierwszą rocznicę śmierci wielkiego bojownika polskości - wdzięczni wychowankowie Szkoły Batignolskiej wzniesli mu w hołdzie pomnik dłuta Cypriana Godebskiego. U stóp pomnika przez te wszystkie lata kładli białe-czerwone kwiaty, czcząc tym samym jego wierność narodowej sprawie. Dzieło przewodzenia Szkole Batignolskiej przejął jej wychowanek i bratanek uczonego - Ksawery Gałęzowski (1832-1907), wybitny lekarz polski we Francji, okulista, autor nowych metod operacyjnych i założyciel pism okulistycznych. Szkoła ta przeniesiona do Lamandé istniała z przerwą do 1965 roku.

Obecnie, gdy wydobywamy z niepamięci niejednego zapomniany rozdział wkładu Polaków do ogólnoludzkiej skarbnicy nauki, kultury i cywilizacji, mamy obowiązek pamiętania imion tych, którzy na różnych ładach i kontynentach rozślawiali imię Polski.

Znać te imiona to znaczy uzbroić dusze młodych Polaków w niezachwiany ładunek miłości i szacunku dla własnego narodu i ziemi ojczystej.

dr hab. Witold LISOWSKI

Źródła:

1. Stocki E., *Listy S. Gałęzowskiego do J. Lelewele*, Arch. Hist. Med. 1961,24,3.
2. Więckowska H., Szumowski Wł., PSB T. VII, Kraków 1948.
3. Krakowiecka L., *S. Gałęzowski*, Arch. Hist. Med. 1961,24, 1.
4. Krakowiecka L., *Rękopisy batignolskie*, Warszawa 1932.
5. Lewak A., *Dzieje emigracji polskiej*, Warszawa 1935.
6. Konopka S., *Polska Bibliografia III*.
7. Lisowski W., *Seweryn Gałęzowski*, Lekarz Wojskowy 1977 Nr 5.

*Do serca przytul psa, weź na kolana kota,
Weź lupę, popatrz – pchła, daj spokój, pchła, to też istota,
Za oknem zasadź bluszcz, niech się gadzina wije,
A kiedy ciemno już i wszyscy śpią,
I matka śpi, ojciec śpi, babcia śpi, córka śpi, żona śpi
– Zapylaj georginie.*

Jan Kaczmarek, Kabaret Elita

Pan Tadeusz, Księga XII: Kochajmy się! lub chociaż: Lubmy się!

Większość ludzi, w tym i lekarzy, uważa, że przez całe życie będą „piękni i młodzi”. Ani się spostrzegą, że z tego poglądu szybko zostaje tylko „i”.

Mój wiek zaczyna mnie upoważniać do tego, aby wspominać i mądrzyć się, nie na tematy naukowe, te pozostawiam prawdziwym uczonym, ale na tematy ogólne. Moje życie od 17. roku życia związało się z wojskiem i medycyną wojskową, dzieciństwo spędziłem przy szpitalu w Puławach, wśród salowych, pielęgniarek i lekarzy, problemy tego środowiska zawsze były mi bliskie. W tych czasach lekarze zwracali się do siebie per „Kolego”, lub „Panie Kolego” – tak jak do mnie, podporucznika na stażu zwracał się doktor Jan Podgórski, lekarz puławski i przedwojenny lekarz wojskowy, ojciec Jana Podgórskiego, generała i profesora – a koledzy ze starszych roczników na WAM do nas, młodszych. W tych formach był zawsze i szacunek, i ciepło, i dystans. Kolega z szóstego roku zawsze pierwszy oddawał honor koledze młodszemu, który szedł z dziewczyną. Tak, na WAM przyjęte było oddawanie honorów przez podchorążych. Byliśmy codziennie uczeni i przyuczani do szacunku dla starszych, każdy dodatkowy pasek na rękawie świadczył, że ten kolega przeżył już na WAM. o rok dłużej, wymaga więc szacunku. Kolega Jacek Koper, który na rękawie miał trzy srebrne, grube paski – szósty rok, a na naramiennikach dorobił się zaledwie jednej belki podchorążego, obchodzony był i honorowany jak Ojciec Chrzestny. Tak powstawała i gradacja, i szacunek, i więź wamowska. Powstawało coś, co w przedwrześniowej polskiej armii nazywano, z francuskiego „esprit de corps”, duchem formacji, w której się

służy, czyli poczuciem solidarności, koleżeństwa, wspólnoty, coś co jednoczy do dzisiaj wszystkie armie świata.

Wojskowa Akademia Medyczna w Łodzi była, niewątpliwie, uczelnią elitarną, jej absolwenci stanowili elitę służby zdrowia, na wamowcu zawsze można było polegać. Oczywiście, żadnego środowiska nie można idealizować, były i są nas tysiące, każdy był i jest inny, ale wychowanie wojskowe odebraliśmy podobne.

Poprzez reformy w zasadzie zamordowano wojskową służbę zdrowia, pozbawiając ją samodzielności, włączając do ogólnego systemu, mimo specyfiki i potrzeb armii. Jesteśmy niechlebnym ewenementem w tej dziedzinie, w Europie i na świecie. Nie mieliśmy i nie mamy na to najmniejszego wpływu. Powoli zetraca się pamięć o tym, jak było, przerwana została ciągłość kształcenia lekarzy wojskowych, pierwsi absolwenci wydziału wojskowo-lekarskiego w Łodzi, którzy całe studia odbyli w mundurach, studiowali „na przyczepkę” w Uniwersytecie Medycznym, czasami natrafiając na resztki po WAM, czy to na wykładowców, czy to na szpitale. Są to zupełnie inni, młodzi, ludzie, o to nie można mieć do nich pretensji, bo „panta rhei”, czyli „wszystko płynie”, jak powiedział słynny radziecki uczony Pantarejew. Pozytywne jest to, że chcą być lekarzami wojskowymi, co się z nimi dzieje po dyplomie, nie wiem; wiem, że muszą pracować w warunkach, których mój rozum, chociaż jeszcze trochę działa, nie obejmuje. Działa jeszcze sieć szpitali wojskowych, która była siecią, zanim ktokolwiek wpadł oficjalnie na ten pomysł i która dobrze działała, zanim reforma nie zatamowała jej, teraz każdy przedzie na swój

rachunek, licząc na większe oczka w sieci NFZ, są też resztówki, jak po majątkach po parcelacji, dawnej wojskowej służby zdrowia, pod postaćią sieci przychodni, dożywające swego niepewnego losu, a w nich dożywają swojego niepewnego losu emerytowani absolwenci WAM.

Podstawową cechą, jaką powinien się charakteryzować lekarz, to, oczywiście oprócz odpowiednich studiów i dyplomu lekarza, lubienie ludzi. W języku rosyjskim jest nawet słowo „człowiekolubie” – „człowiekolubność”.

Tak jak największym problemem duchowieństwa polskiego jest niedostatek wiary (Stanisław Michalkiewicz), tak największym problemem dużej grupy lekarzy jest nielubienie ludzi. Przecież z takim garbem psychicznym trudno na co dzień żyć! To musi bardzo męczyć, powodować ciągle frustracje i zaburzenia trawienia, nie mówiąc o negatywnym wpływie na centralny układ nerwowy (cun). Przecież każdy z nas na coś choruje, albo zachoruje, każdy, mimo uczoności i naukowości, może być zagoniony przez chorobę „do narożnika”. Proszę popatrzeć na pięściarza w narożniku, strach, zagubienie, beznadzieja! Oczekuje pomocy. Tacy też są często nasi pacjenci, przerażeni, z ustalonym już, często przez Internet, rozpoznaniem w głowie, a wiadomo, że najgorzej, gdy choroba umiejscowi się w głowie, czyli w psychice. Wystarczy jej wykluczenie i twarz zmienia się w ułamek sekundy. Dla pacjenta jego własna choroba jest najważniejsza na świecie. Często wystarczy dobre słowo. Mówię z pozycji foniatri, w innych dziedzinach jest wiele chorób, w których „święty Boże nie pomoże”. Pacjent często oczekuje właśnie tego dobrego słowa, niezależnie, czy jest lekarzem, czy nie. Często się tego słowa nie doczeka. Zwalanie

Przychodzi lekarz do lekarza

wszystkiego na pośpiech i zawalenie pracą jest typowym zawracaniem głowy. Ile czasu trzeba na, pobieżne chociaż, rzucenie okiem na wyniki badań z innej, niż nasza, specjalności? Sekundy!

A pacjent jest rozanielony – popatrz, obejrzał nawet moje karty informacyjne z chirurgii, rzucił okiem i pocieszył! Tylko trzeba chcieć, przecież nawet, gdy kupimy najnowszy model bmw, nie będziemy dłużej żyli. Będąc lekarzem, nie wypada mieć złotych zamiast zrenic. Wtedy znacznie gorzej widać.

Rozumiem, że demokracja, że jednakowy dostęp do świadczeń medycznych – ładna nowomowa? – ale jeśli leczymy kogoś z pracowników służby zdrowia, to tak, jakbyśmy leczyli kogoś z naszej rodziny. Nawet w rodzinie nie wszyscy się lubią, ale pozostają rodziną! W dokumentacji medycznej jest rubryka zawodów, wypełnijmy ją, nie leczymy anonimowo anonimów, my z identyfikatorem, pacjent z zawodem. Dla pacjenta trzeba mieć serce, dla pielęgniarki czy lekarza szczególnie. Amerykańskie powiedzenie z książeczki „365 rad jak być dobrym lekarzem” – szanuj to, że jesteś lekarzem, to pozwala ci pisać nieczytelnie!, albo – bądź dobry dla pielęgniarek, bądź dobre dla ciebie, bądź niedobry dla pielęgniarek, zamienią ci życie w piekło!

Na dokumentacji przychodni pacjenta „LEKARZ”, lub „PIELĘGNIARKA” piszę zawsze dużymi, drukowanymi literami, abym przez chwilę nie zapomniał, z kim mam przyjemność.

W ten sposób obydwie strony, pacjent i lekarz, czują się znacznie lepiej. Wysiłek z mojej strony minimalny, a komfort leczenia rośnie!. Każdy z nas, będąc człowiekiem, pragnie być traktowany jak człowiek, lekarz i pielęgniarka również. Na pytanie, dlaczego pani od razu nie mówi, że jest pani pielęgniarką, słyszę – raz powiedziałam i usłyszałam od lekarza – no i co z tego! W takiej sytuacji można tylko współczuć lekarzowi, bo i mamusia go nie wychowała, i studia niewiele mu dały. Ale gdy sam, jako pacjent, trafi na takiego samego lekarza, nie może się później nadziwić brakowi dobrych obyczajów! Każdy, nawet lekarz, może być pacjentem. I co wtedy?

Anonimowy pacjent, w anonimowym szpitalu, uwikłany w gąszczu anonimowych procedur, te niezliczone lata, kiedy w białym fartuchu żeglaliśmy po korytarzach, nie spostrzegając pojedynczych ludzi, w ułamku sekundy odchodzą w przeszłość. Zostajemy sami ze swoją chorobą, w mniej lub bardziej sterylnym otoczeniu, pozbawionym nie tylko zarasków, chociaż tych nie zawsze do końca, ale i ludzkich uczuć, na szczęście też nie zawsze do końca.

Przed lat mój były szef, też laryngolog wojskowy, złożony nieuleczalną chorobą kości w pewnym szpitalu na warszawskiej Pradze, odbijał się od drzwi do drzwi kliniki ortopedii, bez szans na pomoc i zwykle, ludzkie, dobre słowo, wieziony na wózkach przez swoją żonę, pielęgniarkę, która całe życie przepracowała w wojsku. Pomógł im lekarz, nie rzucający się specjalnie w oczy, który po prostu spytał, w czym im może pomóc. I pomógł! Choroby nie zwalczył, bo nie była do zwalczenia, ale pocieszył i ulżył im w kłopotach.

Z opisu natychmiast rozpoznałem mojego kolegę z roku, Krzyszka Lisickiego, zwanego „Zyziem”, z którym nadal razem pracujemy i który po prostu ma serce. Od tamtego dnia minęło już sporo lat, ale na szczęście, tacy lekarze jeszcze są. Dziękuję Ci, Zyziu!

Bądź dobry dla pacjentów-lekarzy, bądź dobry dla pacjentek-pielęgniarek, z serca, z przekonania, z wyrachowania? – wybór metody należy do Ciebie!

Ciekawe, czy młody lekarz rezydent wymagania ma wyłącznie do wysokości swojej pensji, czy też do poziomu swojej etyki zawodowej, jeśli w ogóle wie, co to takiego etyka? (Czy pan mnie nie obraża?). Tzw. ekolodzy swoje nagłaśniane protesty kończą z minuty na minutę, po wpłynięciu na ich konta „godziwego” odstępnego. Czy w momencie wymuszenia „nałożonej” podwyżki protest „państwa rezydentów”, prowadzony „dla dobra pacjenta” i pod hasłem reformy służby zdrowia, w której nie zdążyli jeszcze się ani zakotwiczyć, ani napracować, nie zakończy się z minuty na minutę? Zobaczymy!

„Demokracja demokracją, ale ktoś tym wszystkim powinien kierować” – to z filmu „Rozmowy kontrolowane”.

Do tych Kolegów, którzy z „Pana Tadeusza” czytali tylko XIII, apokryficzną, Księgę, zwracam się tytułem Księgi XII – „Kochajmy się!”, ale żeby od razu nie popaść w przesadę, to chociaż „Lubmy się!”.

Włodzimierz „Wowka” KUŹMA

Kurs VIII „Ciemnioków.”

We Warszawie, 22 stycznia 2018 r.,
w Dzień Dziadka

Płk w stanie spocz. prof. zw. dr hab. n. med. Jan KRAJEWSKI

W dniu 5 października 2017 roku odszedł od nas do lepszego ze światów w wieku 96 lat **płk w stanie spocz. prof. zw. dr hab. n. med. Jan KRAJEWSKI**, wieloletni Kierownik Katedry i Kliniki Położnictwa i Ginekologii WAM, gorący patriota i żołnierz AK, człowiek o szlachetnym sercu i nieprzeciętnym umyśle.

Uroczystości żałobne odbyły się 12 października 2017 r. w Żyrardowie, w asyście pocztów sztandarowych 3-ciej Brygady Rakietowej Obrony Powietrznej i Straży Miejskiej Urzędu Miasta Żyrardów.

Zmarłego żegnało ponad 100 osób – pogrążonych w żalu i bólu członków rodziny, uczniów i przyjaciół, z udziałem Kompanii Honorowej i orkiestry wojskowej 3-ciej Brygady.

NON OMNIS MORIAL

płk rez. prof. zw. dr hab. n. med. **Grzegorz KRASOMSKI**

Płk w st. spocz. prof. zw. dr hab. n. med. Krystian Żołyński

Płk w st. spocz. prof. zw. dr hab. n. med. Krystian Żołyński urodził się 24.06.1946 r. w miejscowości Runowo, powiat Wągrowiec. Po uzyskaniu matury w Liceum Ogólnokształcącym im. Powstańców Wielkopolskich w Wągrowcu podjął studia w Wydziale Lekarskim Wojskowej Akademii Medycznej (VIII kurs – „Ciemnioków”), które ukończył jako prymus w roku 1971. Po odbyciu stażu podyplomowego w 1972 r. został skierowany do pracy w Klinice Chirurgii Urazowej i Ortopedii WAM na tzw. bazie miejskiej w szpitalu MSW w Łodzi kierowanej wówczas przez płk. prof. Bronisława Kozłowskiego obejmując funkcję asystenta. W październiku 1974 r. cały zespół kliniki został przeniesiony do I CSK WAM przy ulicy Żeromskiego 113, w którym profesor Żołyński pracował aż do przejścia na emeryturę. W latach 1974-1977 pełnił obowiązki starszego asystenta, a od 1977 do 1983 adiunkta kliniki ds. nauki. W roku 1981 zostało prof. Żołyńskiemu powierzone (wówczas jeszcze doktorowi nauk medycznych) stanowisko czasowo pełniącego obowiązki kierownika kliniki, a po uzyskaniu habilitacji w roku 1983 – kierownika. Pełnił je już nieprzerwanie do roku 2015, a więc przez 34 lata. Był jednym z najdłuższefszefujących w uczelni kierowników kliniki. W roku 1998 objął także obowiązki Komentanta Instytutu Chirurgii WAM, które wykonywał aż do rozwiązania naszej drogiej uczelni w roku 2002.

Po rozwiązaniu WAM Klinika Chirurgii Urazowej i Ortopedii stała się częścią Wydziału Fizjoterapii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, a po reorganizacji została Katedrą Ortopedii i Traumatologii z Oddziałem Klinicznym Rehabilitacji Pourazowej Narządu Ruchu. Profesor objął jej kierownictwo pełniąc także funkcję kierownika kliniki. W roku 2009 katedra została (po przekształceniu Wydziału Fizjoterapii w Oddział) jednostką naukowo-dydaktyczną Wydziału Wojskowo-Lekarskiego. Nie zmienia to jednak statusu służbowego prof. Żołyńskiego.

Dzięki olbrzymiej pracowitości i zaangażowaniu w pracę naukowo-dydaktyczną oraz usługową profesor szybko osiągał kolejne awanse zawodowe i naukowe. W roku 1974 uzyskał I stopień, a w 1977 r. – II stopień specjalizacji z zakresu chirurgii urazowo-ortopedycznej. Ponadto był także specjalistą w dziedzinie medycyny sportowej (1999 r.), rehabilitacji medycznej (2002 r.) oraz organizacji ochrony zdrowia wojsk (1997 r.).

W roku 1977 obronił z wyróżnieniem rozprawę doktorską pt. „Ocena wartości wolnych przeszczepów skóry pośredniej grubości”, a w roku 1983 również z wyróżnieniem przewód habilitacyjny pt. „Patogeneza i leczenie pourazowych zapaleń kości. Badania doświadczalne i kliniczne”.

Osiągnięcia profesora zostały zwieńczone w roku 1990 tytułem profesora nauk medycznych, a w roku 1994 stanowiskiem i tytułem profesora zwyczajnego.

Od rozpoczęcia pracy i służby był bardzo zaangażowany w pracę dydaktyczno-naukową. Prowadził zajęcia (ćwiczenia, seminaria, wykłady) zarówno ze studentami jak i lekarzami specjalizującymi się w ortopedii i traumatologii narządu ruchu. Aby wyjść naprzeciw oczekiwaniom środowiska studenckiego był inicjatorem wydania 2 monografii „Traumatologii polowej narządu ruchu” i „Zarysu fizjologii”, natomiast na użytek środowiska lekarskiego powstały kolejne 3 pozycje tj. „Chirurgia polowa” t. I i II, „Epidemiologia działań wojennych i katastrof” oraz „Zakażenia w ortopedii”, w których profesor Żołyński był autorem i współautorem poszczególnych rozdziałów.

Również z myślą o lekarzach specjalizujących się i chcących uzyskać awans naukowy, w roku 1990 profesor zainicjował edycję drugiego w naszym kraju po „Chirurgii Narządów Ruchu i Ortopedii Polskiej” czasopisma naukowego a mianowicie „Kwartalnika Ortopedycznego”, którego był redaktorem naczelnym. Wydawany do roku 2013 umożliwiał

publikację wielu wartościowych doniesień nie tylko z zakresu ortopedii i traumatologii, ale również innych dziedzin medycyny. Był również redaktorem naczelnym wydawanego w WAM „Przeglądu Wojskowo-Medycznego”, a także członkiem Rad Naukowych „Chirurgii Narządów Ruchu i Ortopedii Polskiej”, „Ortopedii Traumatologii i Rehabilitacji”, „Terapii Manualnej”, a także „Ortopedii i Traumatologii”.

Profesor wyspecjalizował 7 lekarzy na I stopień i 9 na II stopień z ortopedii i traumatologii narządu ruchu. Był członkiem komisji egzaminacyjnych z ww. specjalności w ramach Centrum Kształcenia Podyplomowego.

Zaangażował się w organizację 2 krajowych zjazdów PTOiTr (1984 r. i 1998 r.) oraz 4 konferencji naukowo-szkoleniowych w tym 2 Ortopedów Wojska Polskiego (1990 r. i 2000 r.). Wielokrotnie powoływany był do komitetów naukowych zjazdów, konferencji i sympozjów organizowanych przez różne instytucje naukowe w naszym kraju.

Niezwykłym osiągnięciem w skali krajowej było promotorstwo aż 90 dysertacji doktorskich i recenzje kolejnych 130. Ponadto profesor ocenił także 6 przewodów habilitacyjnych oraz dorobek naukowy 6 kandydatów do tytułu profesora nauk medycznych, a także 2 doktorów *Honoris Causa*.

Podjął się także opieki naukowej nad 42 pracami magisterskimi na Wydziale Fizjoterapii i Wojskowo-Lekarskim oraz 9 na Wydziale Nauk o Zdrowiu. Na dorobek naukowy profesora składa się 141 prac oryginalnych, 112 referatów i komunikatów przedstawionych na spotkaniach naukowych w kraju i za granicą. Jest współautorem Patentu nr 321552 na wynalazek „Wszczep stabilizujący-łącznikowy i sposób wykonania wszczepu stabilizującego-łącznikowego”.

Do głównych kierunków badań naukowych profesora zaliczyć można etiopatogenezę i leczenie pourazowych, w tym przewlekłych zapaleń kości. W problematyce tej profesor był wybitnym autorytetem, a osiągnięcia badawcze przełożyły się na sukcesy w terapii tego trudnego schorzenia. Wiele uwagi poświęcił profesor także zagadnieniom alloplastyk stawów biodrowych i kolanowych, w tym problemowi aseptycznego ich odklejania i rekonstrukcji z użyciem protez rewizyjnych, pozapalnych ubytków kości, obrażeniom narządu ruchu występujących w warunkach służby wojskowej, wpływu czynników środowiskowych na rozwój chorób narządu ruchu, wad postawy ciała w populacji dzieci i młodzieży w Polsce, leczenia ciężkich obrażeń narządu ruchu i nowotworom kości.

Olbrzymi dorobek naukowo-dydaktyczny i zawodowy, życzliwe odnoszenie się do kolegów lekarzy nie tylko ortopedów, gotowość do niesienia im najdalej idącej pomocy

zarówno w ich pracy zawodowej a wielokrotnie także w sprawach osobistych, zyskały profesorowi wielki szacunek i uznanie. Zaowocowało także powierzeniem profesorowi Żołyńskiemu innych poza akademickimi obowiązków. Przez 2 kadencje był sekretarzem Oddziału Łódzkiego PTOiTr, a następnie również przez 2 kadencje pełnił funkcję wiceprezesa Oddziału Łódzkiego PTOiTr. Był także wiceprezesem Zarządu Głównego PTOiTr. W latach 1983-1984 sprawował obowiązki konsultanta wojewódzkiego ds. ortopedii i traumatologii narządu ruchu, a od 1985 r. do 1990 r. był członkiem nadzoru krajowego i konsultantem regionalnym w tej dziedzinie medycyny. W UM pełnił przez 2 kadencje funkcję członka Senatu naszej uczelni.

Za swoją wszechstronną działalność płk prof. Krystian Żołyński otrzymał wiele odznaczeń państwowych i resortowych a także wyróżnień i nagród, a wśród nich: Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Złoty Krzyż Zasługi, Złoty Medal za Zasługi dla Obronności Kraju i Złoty Medal „Siły Zbrojne w Służbie Ojczyzny”, a także odznakę za Wzorową Pracę w Służbie Zdrowia. Za wysiłek włożony w edukację wielu polskich ortopedów wojskowych i cywilnych oraz za duży wkład w rozwój polskiej ortopedii środowisko ortopedyczne uhonorowało profesora medalami

profesorów: Adama Grucy, Wiktora Degi i Donata Tylmana.

Przez całe swoje życie lekarza, dydaktyka i naukowca wykazywał się uporem i konsekwencją w dążeniu do realizacji celów, a wszelka działalność Profesora nacechowana była zawsze poczuciem obowiązku, sumiennością, życzliwością do każdego pracownika i studenta, z którymi potrafił dzielić się swoją wiedzą i doświadczeniem i taki pozostanie w naszej pamięci – człowiek, chirurg, humanista i oficer WP o wielkim sercu i nieprzeciętnych zdolnościach. Był wymagający zarówno dla swoich współpracowników, jak i dla siebie, sprawiedliwy, tolerancyjny dla ludzkich słabostek, ale również ich poglądów i zapatrywał na wiele aspektów ludzkiej egzystencji. Był przyjacielem, który nigdy nie zawiódł i nie opuścił w potrzebie i na którym można było zawsze polegać.

Profesor Żołyński zakończył swoje pracowite życie 5.01.2018 r. w Jeleniej Górze i tam też został pochowany na Cmentarzu Nowym w dniu 11.01.2018 r. żegnany ze smutkiem przez swoich najbliższych oraz bardzo liczne grono przyjaciół, współpracowników oraz byłych pacjentów, którzy wszyscy zjechali z całej Polski aby pożegnać przyjaciela i dobrodzieja.

Spoczywaj drogi przyjacielu w pokoju.

płk w st. spocz. prof. nadzw. UM dr hab. n. med. **Zbigniew Dudkiewicz**
Kierownik Katedry Ortopedii i Traumatologii oraz Kliniki Chirurgii Ręki
Wydziału Wojskowo-Lekarskiego UM w Łodzi

Zachowajmy Ich w naszej pamięci!

Śp.

lek. Jacek BUSZ

24.06.1965 r. – 20.11.2017 r.

Śp.

dr hab. n. med. Paweł TWARKOWSKI

22.05.1951 r. – 1.01.2018 r.

W „Skalpelu” nr 12/2017-1/2018 (str.32) błędnie podaliśmy nazwisko śp. płk. lek. **Stanisława GUTKOWSKIEGO**.
Rodzinę, przyjaciół i czytelników bardzo gorąco przepraszamy.

red.

Śp.

lek. Stanisław GUTKOWSKI

27.11.1937 r. – 27.09.2017 r.

Ernesto Guevara de la Serna (Che Guevara)

– lekarz, społecznik, rewolucjonista

Ernesto Guevara znany jest na świecie przede wszystkim jako rewolucjonista i organizator walk o wyzwolenie społeczne w krajach Ameryki Południowej. Mało znany jest fakt, że był dobrze zapowiadającym się lekarzem. Na jego temat napisano wiele, a opinie są sprzeczne. Przydomek „Che” został nadany mu przez jednego z jego przyjaciół Antonio Lopeza, alias Nico, z powodu używania tego zwrotu, charakterystycznego dla dialektu z okolic Rio de la Plata, przy powitaniu. Powszechnie znany jest wizerunek Che z twarzą okoloną półdługimi kręconymi włosami, w berecie z gwiazdą po środku. To najsłynniejsze zdjęcie Che zwane „Guerrillero Heroico” wykonał fotoreporter Alberto Korda podczas mszy żałobnej w intencji ofiar wybuchu na statku wiozącym amunicję dla rewolucjonistów kubańskich. Taki obraz Guevary utrwalił się wśród zbuntowanej młodzieży w lat sześćdziesiątych na całym świecie.

Według oficjalnych biografii za datę jego urodzin przyjęto dzień 14 czerwca 1928 roku. W rzeczywistości przyszedł na świat miesiąc wcześniej – 14 maja 1928 roku. Jego matka, Celia de la Serna (1906-1965), wychodząc za mąż za Ernesto Guevarę Lyncha (1901-1987) była już w ciąży.

Już we wczesnym dzieciństwie, Ernesto cierpiał na ataki astmy, które towarzyszyły mu do końca życia. Choroba Ernesta spowodowała przeprowadzkę rodziny z Buenos Aires do prowincji Kordoby, której wysokie położenie w górach zapewniało doskonałe warunki klimatyczne oraz gwarantowało suche i czyste górskie powietrze.

Decyzja o podjęciu studiów medycznych związana była ze śmiercią jego babci i z bezsilnością w walce z jej chorobą. W 1948 r. Ernesto rozpoczął studia medyczne na Universidad Nacional de Buenos Aires, w Buenos Aires, które ukończył w kwietniu 1953 r.. Podczas studiów łączył naukę z pracą. Na pierwszym roku pracował w urzędzie miejskim, a na drugim zaczął pracować jako asystent w Instituto de Investigaciones Alérgicas specjalizującym się w badaniach nad astmą, pod kierunkiem doktora Salvadora Pisaniego. W owym czasie zasłynął on z badania alergii pokarmowych i dzięki swojej technice badawczej podłożył podwaliny pod rozwój badań nad uczuleniami pokarmowymi. Guevara pracował pod kierunkiem Pisaniego do końca swojej kariery. Ernesto podziwiał go i miał on bezpośredni wpływ na jego zamiłowanie do medycyny. Młody Ernesto podjął badania, których rezultatem były artykuły: „Sensibilización de cobayos a pólenes por inyección de extracto de naranja” („Uczulanie świnek morskich na pyłki przez podanie zastrzyku z ekstraktu pomarańczy”) oraz „Investigaciones cutáneas con antígenos alimentarios semi-digeridos” („Testy skórne antygenami pokarmowymi częściowo strawionymi”) opublikowany w czasopiśmie alergologicznym Revista Iberoamericana Alergológica („Alergia”), którego oryginał znajduje

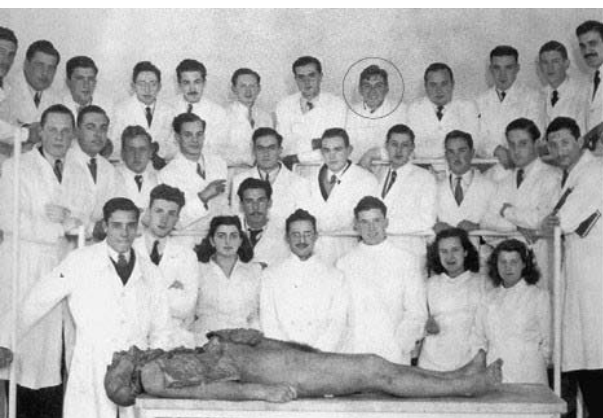
się w Medycznym Archiwum Bibliotecznym w Meksyku (Hemeroteca de la Sociedad Médica del Hospital General de México, vol.II, Nr 4, maj 1955, Meksyk D.F.).

Już podczas studiów medycznych Ernesto Guevara zaczął podróżować po Ameryce Łacińskiej, bez środków do życia. Najczęściej towarzyszył mu kolega Carlos Figueroa, ale w pierwszej podróży udał się samotnie na motorowerze w 1950 r. Podróże te miały cel nie tylko krajoznawczy, ale i społeczny. Młody Ernesto interesował się sytuacją ekonomiczno-zdrowotną mieszkańców biedniejszych warstw społecznych. Podczas wędrówki robił notatki w swoim cuaderno de viaje (zeszycie podróżnym), który dał początek Dziennikom z podróży i późniejszym Dziennikom motocyklowym.

W czasie podróży do Limy, stolicy Peru, zawarł bliską znajomość z lekarzem Hugo Pesce, znanym specjalistą od trądu, uczniem José Carlosa Mariátegui. Był on też przywódcą Peruwiańskiej Partii Komunistycznej. Znajomość z nim wpłynęła na życiowe decyzje Guevary. Stamtąd popłynęli do leproszpitalu w San Pablo, nad brzegiem Amazonki, gdzie Ernesto bardzo się zaangażował w prowadzenie badań, między innymi nad fizjologią układu krążenia, opisywaniem różnych rodzajów krwawień. Odkrył ogniska tyfusu i trądu, dla których leczenia stworzył centrum pomocy.

Podróże Ernesta uwarściły go społecznie ale przerwały tok studiów. Po powrocie do Argentyny ukończył przerwane studia medyczne – w okresie sześciu miesięcy zaliczając 14 brakujących przedmiotów i 11 kwietnia 1953 r. otrzymał tytuł lekarza Wydziału Nauk Medycznych Uniwersytetu w Buenos Aires.

Należy odnotować, że w okresie kubańskim ukończył studia prawnicze, i w wieku 29 lat został

Student medycyny E. Guevara podczas zajęć z anatomii
<https://vjborsa.wordpress.com/tag/che-guevara/>

Legitymacja lekarska E. Guevary
<http://hoycinema.abc.es/noticias/20150619/abci-ernesto-guevara-201506181739.html>

magistrem Prawa Administracyjnego, a następnie doktorem Prawa Cywilnego na Uniwersytecie w Hawanie. Pełnił później funkcje ministra przemysłu, finansów i prezesa banku centralnego w rządzie Fidela Castro.

Na uwagę zasługuje jego działalność edytorska. W 1959 r. opisał swoje doświadczenia z walkach partyzanckich w książce *La Guerra de las guerrillas* („Walka partyzancka”). Umieścił w niej zalecenia dla lekarzy pełniących służbę podczas walk. Pisał iż: „Wojskowa służba zdrowia ma do spełnienia określone funkcje w różnych etapach walki (pierwszy wędrowny – nomada, drugi półwędrowny – seminomada i trzecia stacjonarna – sedentaria. W pierwszej fazie lekarze nie wyróżniają się, maszerują wraz z towarzyszami walki jako żołnierze partyzanci. W drugiej fazie, podczas postoju, udzielają pomocy rannym w domach zaprzyjaźnionych (tzw. *casas amigas*) przeznaczonych do opieki nad rannymi. W trzeciej fazie – w strefach opieki medycznej: w miejscach bardziej chronionych, niedostępnych dla wroga – pracują jako chirurdzy, zakładają szpitale, w których ranni powracają do zdrowia, a pomocnicy i sanitariusze organizują transport rannych”.

Interesująco i jakże aktualnie prezentują się zalecenia Ernesta Che Guevary dotyczące zachowania i postawy lekarza działającego w partyzantce, umieszczone w podręczniku *Sanidad* (Służba zdrowia). Zwracał on uwagę na rolę lekarza nie tylko

przy ratowaniu życia z medycznego punktu widzenia, ale także na wspomaganie duchowe chorego i podnoszenie jego morale. Obecność lekarza przy chorym, nawet przy braku środków medycznych, wspomaga leczenie a na pewno ułatwi rekonwalescencję. Lekarz pozostaje cały czas ze swoimi towarzyszami w roli zarówno partyzanta jak i duchownego który w „swoim plecaku niesie prawdziwą pociechę, bo aspiryna podana ręką przyjaciela może sporo zdziałać.”

Ciekawym fragmentem w cytowanej książce są obserwacje Che poczynione na temat właściwego wyposażenia partyzantów w stosowny ubiór. Zaleca on także posiadanie wygodnych butów ze skóry oraz narzędzi i materiałów do ich naprawy gdyż komfort chodzenia gwarantuje lepszą sprawność bojową.

Działalność polityczna, partyzancka oraz liczne zainteresowania naukowe i społeczne upośledziły życie rodzinne. Był dwa razy żonaty, z pierwszego małżeństwa z Hildą Gadeą miał jedną córkę Hildę, a druga żona, Aleida March, urodziła mu czworo dzieci: Aleidę, Camilę, Celię i Ernesta. Owocem pozamałżeńskiego romansu z Lidią Lopez był syn Omar Perez. Nie miał czasu dla swoich dzieci i rozpadły się jego małżeństwa. Był niezwykle wymagający nie tylko wobec siebie, ale również w stosunku do własnej rodziny. Nie wykorzystywał swojej uprzywilejowanej pozycji politycznej. Po mianowaniu go na Prezydenta Banco Nacional odmówił należnego mu z tego tytułu wynagrodzenia 2000 pesos i zadowolił się pensją komendanta w wysokości 250 pesos. Nawet rodzice odwiedzający go na Kubie, jeździli samochodem służbowym, ale za benzynę płacili z własnej kieszeni. Nie rozpieszczał też żon, nie zabierał ich na wyjazdy zagraniczne. Żołnierzom będącym pod jego dowództwem zabraniał

uczęszczania do kabaretów i lokali rozrywkowych.

W ślady zawodowe Ernesta Guevary poszła jego najstarsza córka Aleida, która jest lekarzem w Hawanie. W wywiadzie z dziennikarką Cathy Dos Santos dla gazety francuskiej *l'Humanité*, stwierdziła że: „najlepszym dziedzictwem jakie otrzymała po ojcu to poczucie wagi użyteczności społecznej [lekarza] dla każdego człowieka.” (*l'Humanité*, 29.10.2017). Dla jej ojca, Ernesta Guevary, etyka i polityka szły ze sobą zawsze w parze. Mówiąc te słowa myślała pewnie o nieugiętej postawie i konsekwencji w działaniach Ernesta Guevary, gdy Fidel Castro po niepomyślnych wydarzeniach w Angoli zamierzał oddać Kubę pod protektorat Związku Radzieckiego. Wtedy Ernesto z oburzeniem splunął i zareagował w te słowa: „Celem rewolucji nie może być zmiana jednego niesprawiedliwego systemu na drugi niesprawiedliwy. Mielibyśmy zmienić system plutokratów i oligarchów na taki, w którym uprzywilejowane jest kierownictwo partii i jej biurokracja, podczas gdy lud tonie w biedzie i problemach? Nie ma mowy!” Zawsze myślał o położeniu klas niższych.

Idee społeczne Ernesta Che Guevary żyją nadal. Solidaryzm społeczny, zaangażowanie w niesienie pomocy potrzebującym oraz powszechna i dostępna opieka medyczna są nadal aktualne i pożądane. Z pewnością postawa Che Guevary stała się wzorem dla modelu systemu opieki zdrowotnej na Kubie. Pracujący tam lekarze po dzień dzisiejszy wykazują duże zaangażowanie w opiece nad chorym, a ich fachowość cieszy się uznaniem na całym świecie. Szacunek wzbudza jego nieugięta postawa i konsekwencja w działaniach. Pamiętaj o Che kultywuje jego druga żona Aleida March. Prowadzi w ich domu w Hawanie Centro de Estudios Che Guevara mając na uwadze jego słynne stwierdzenie: „Mogą umrzeć ludzie, ale nie ich idee”.

Kazimierz JANICKI

Piśmiennictwo u autora

Ppor. lek. Michał Chęciński

Mistrzostwa Europy Lekarzy w Narciarstwie Alpejskim

W dniach 18-21.01.2018 w Szczyrku odbyły się I Mistrzostwa Europy Lekarzy w Narciarstwie Alpejskim.

Reprezentant Wojskowej Izby Lekarskiej ppor. lek. Michał Chęciński po zaciętej rywalizacji, wywalczył indywidualnie brązowy medal w slalomie. Dobre przejazdy naszego zawodnika przyczyniły się do zwycięstwa w klasyfikacji drużynowej, gdzie polscy lekarze stanęli na najwyższym stopniu podium Mistrzostw Europy Lekarzy w Narciarstwie Alpejskim.

ppor. lek. **Michał CHĘCIŃSKI**

Szpital Specjalistyczny w Pile zatrudni

lekarzy w Oddziałach: Chirurgii Ogólnej, Chirurgii Klatki Piersiowej, Chirurgii Dziecięcej, Neonatologii, Neurochirurgii, Neurologii, Intensywnej Terapii i Anestezjologii, Chorób Wewnętrznych, Ginekologiczno-Położniczym, Nefrologii ze Stacją Dializ, Okulistycznym, Medycyny Paliatywnej, Pododdziale Chemioterapii, Szpitalnym Oddziale Ratunkowym (Lekarz SOR, Lekarz Ratownictwa Medycznego Specjalistycznego), Nocnej i świątecznej opiece zdrowotnej (POZ).

Forma zatrudnienia i warunki płacy do uzgodnienia.

Informacje uzyskać można od Dyrektora tel. (67) 2106200, Z-cy Dyrektora ds. Ekonomicznych tel. (67) 2106202 lub w Dziale Służb Pracowniczych tel. (67) 2106215, e-mail: kadry@szpitalpila.pl.

Praca dla lekarza w Piotrkowie Kujawskim

NZOZ „Pro – Med” w Piotrkowie Kujawskim, zatrudni lekarza specjalistę medycyny rodzinnej lub chorób wewnętrznych. Preferowany pełny etat lub 5 dni w tyg. lub po 3 godziny. Zatrudnienie na umowę o pracę lub kontrakt w ramach praktyki lekarskiej. Warunki finansowe do uzgodnienia w siedzibie Dyrekcji. Zapewniamy apartament.

Kontakt: tel. 607 597 507, e-mail: promed1@wp.pl

Zjazd absolwentów – XXV kurs WAM

Z okazji 30 rocznicy promocji XXV Kursu WAM (1982-1988) zapraszamy do uczestnictwa w Zjeździe absolwentów, który odbędzie się w Łodzi w dniach 15 – 17 czerwca 2018 r.

Liczymy na udział w spotkaniu WSZYSTKICH kolegów, którzy choć przez chwilę studiowali na XXV Kursie WAM, zarówno na Wydziale Lekarskim jak i tzw. „Beneluksów”.

Konwencja spotkania dopuszcza uczestnictwo absolwentów wraz z osobami towarzyszącymi (w tym temacie obowiązuje pełna dowolność)

Osoby do kontaktu w sprawach organizacyjnych:

kol. Piotr Kocbach („Futro”) tel. 604 077 088

kol. Andrzej Kołodziejczyk („Borys”) tel. 601 77 27 57

preferowany kontakt e-mail: wam25@wp.pl

Spotkanie odbędzie się w kompleksie hotelowym Ambasador Centrum / Premium

Przewidywane koszty uczestnictwa: opłata zjazdowa (fee) – 400 PLZ + 200 PLZ za ewentualną osobę towarzyszącą (płatne do 30 kwietnia 2018) na konto: Andrzej Kołodziejczyk, 22 1140 2004 0000 3402 3654 7948 z dopiskiem WAM XXV Imię i Nazwisko

Opłata za hotel (płatne na miejscu CENTRUM / PREMIUM):

– pokój jednoosobowy	– 210 / 240 PLZ / dobę
– pokój dwuosobowy	– 250 / 300 PLZ / dobę

5 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SPZOZ w Krakowie

